

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Zensko društvo "Zvezda," št. 70 JSKJ v Chicagu, Ill., priredilo svojo jesensko veselico v soboto 22. oktobra.

V Brooklynu, N. Y., priredi društvo št. 50 JSKJ jesensko zabavo s plesom na večer 22. oktobra. Prireditev se bo vršila v Slovenskem domu na Irving Ave.

V Jolietu, Ill., se agilno društvo št. 66 JSKJ v svojem vnovem pripravila na veliko zabavno prireditev, ki se bo vršila na večer 29. oktobra v Slovenia morani.

Slovenski delavski dom v Shannu, Pa., priredi maskaradno veselico na večer 15. oktobra. Plošček prireditve je namenjen pomovi blagajni.

V Slovenskem domu v La Salle, Ill., se bo v nedeljo 16. oktobra vršil javni shod, na katerem se bo obravnavala zadeva umorjenega rojaka Martina Vintarja iz Peorije.

Obletnico svoje ustanovitve obproslavil z zanimivim koncertom pevski zbor "Naš Dom" v Lorainu, O., v nedeljo 16. oktobra.

V uredništvu Nove Dobe so pred par dnevi oglasili Mr. Mrs. Cyril Rovanešek in Mr. Mrs. Frank Pristov s hčerko Doris iz Conemaugh, Pa., vsi tri JSKJ. Mr. Cyril Rovanešek je predsednik angleško-pojuznega društva National Club, št. 213 JSKJ, njegova žena soproga, bivša Miss Ella Pristov, pa je bila več časa tajnica omenjenega društva.

V Clevelandu se je pretekli teden mudil po uradnih opravilih Mr. Joseph Zalar iz Jolietu, glavni tajnik KSKJ.

Preminil je dne 4. oktobra v Clevelandu Frank Hajdnik, star 72 let, član društva št. 37 JSKJ. Pokopnik je bil doma iz Štajerske in je bival v Ameriki 28 let. Pokopnik je zapuščala soprogo in pet otrok, enega otroka pa v stari domovini.

V pregovorniku v Nanticoke, Pa., je bil dne 3. oktobra ubit električni Frank Junc, star 42 let, doma iz Laz pri Planini. Pokopnik, ki je bil član društva št. 35 JSKJ v Lloydellu, Pa., je bil pokopan 6. oktobra v Nanticoke, Pa. Zapuščala soprogo in tri nedorasle otroke.

V naselbinu Delmont, Pa., je dne 5. oktobra umrla Mary Pavlič, članica KSKJ in SNPJ. Zapuščala soprogo in pet otrok.

Zajedničar, glasilo Hrvatske katoliške Zajednice, h kateri pripadajo tudi znatno število Slovenov, je začel izhajati na 12 straneh; do sedanjega povečanja je imel 16 strani. Zajedničar je dve strani angleškega štiva.

Kdor bo hotel voliti pri predložitvi volitvah 8. novembra, mora skrbeti, da bo pravočasno registriran. V raznih državah se za registracijo različni pogoji in so določeni različni termini ali termini za registracijo. Predvsem je potrebna registracija za tiste, ki so od zadnjega (Dajte na 2. strani).

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

POSEBNI ODBOR zveznega senata, ki ga tvorijo senatorji Hebert, Gleen in Wagner, bo priporočal prihodnjemu kongresu, da se zavzame za vpeljavo zavarovanja za brezposelnost. Temu odboru je bila že lansko leto poverjena naloga, da proučuje sisteme zavarovanja za brezposelnost v inozemstvu in v Zedinjenih državah. Večinsko poročilo senatorjev Gleena in Heberta bo priporočalo prostovoljno brezposelnostno zavarovanje, in šele če tega ne bi podjetniki hoteli sprejeti, naj jih država k temu prisili. Manjšinsko poročilo senatorja Wagnerja pa bo priporočalo prisilno zavarovanje za brezposelnost po državah.

DRŽAVNA industrijska komisija v Coloradu je odklonila zahtevo Colorado Fuel & Iron Co., da se ji dovoli znižati plače vsem uslužbencem za 15 procentov. Komisija je izjavila, da namera družbe znižati plače vsem uslužbencem za 15 procentov ni pravična. Nekateri visoki plačani uradniki družbe bi pač lahko prenesli dosti bolj znatno znižanje plač, premogarji pa še pri sedanjih plačah ne zaslužijo za skromno življenje.

REKONSTRUKCIJSKA finančna korporacija je te dni dovolila šest posojil v znesku nad 59 milijonov dolarjev za razne zgradbe in projekte, ki se bodo pozneje izplačevali, kar bo fakoj zaposlilo 18,940 delavcev. Ta posojila so razdeljena na Californijo, Louisiano, South Dakoto, Arizono in Utah.

STAVKUJOČI premogarji v Oklahomi, ki so bili aretirani radi piketiranja pri neunijskih pregovornikih, se branijo zapustiti ječe, češ, da tam dobivajo boljše hrano, kot so jo videli več mesecev.

AMERIŠKA unija za civilne svobodščine je obljubila izdati v posebni knjizici poročilo Wickershamove komisije, v kolikor se tiče zaprtih delavskih voditeljev Mooneya in Billingasa. Knjizica se bo prodajala po nizki ceni. Kar bi bil že pred meseci moral storiti zvezni senat, bo zdaj storila Ameriška unija za civilne svobodščine.

SILEN GOZDNI POŽAR je pretekli teden povzročil velikanski škodo v severozapadnem delu države Oregon in jugozapadnem Washingtonu. Poleg gozda je uničenih več malih naselbin, žag, predorov in mostov. Glavna proga Southern Pacific železnice je poškodovana več milij daleč; ogenj je uničil tudi več lokomotiv.

PRAVI MUČENIK za blagor človeštva je dr. R. E. Dyer, ki leži nevarno bolan za legarjem (typhus) v mornariški bolnici v Washingtonu. Dr. Dyer se je bavil z izdelavo seruma, ki bi preprečil legar. Posrečilo se mu je izdelati serum, ki je preprečil legar pri poskusnih morskih prešičkih. Da poskusi, če učinkuje serum tudi pri ljudeh, se je dal sam okužiti po bolhah, ki prinašajo legar. Pustil je, da so ga najprej ogризle uši, potem pa bolhe in je pronašel, da uši ne prenašajo legarja, pač pa bolhe. Zdjaj leži bolan na legarju kot mučenik koristne znanosti. Njegovi kolegi upajo, (Dajte na 2. strani).

SVOJEVRSTNI LOVCI

Florida s svojimi številnimi jezerci, mlakami in močvirji predstavlja bogata lovišča svojevrstne divjačine. V mehkih južnih nočeh oživlja dotične kraje glasno kvakanje velikih floridskih žab in to kvakanje privablja podjetne žabje lovce. Žabji kraki so namreč zaželjena delikatesa številnih sladkosnedcev širom dežele, ki so pripravljani plačevati zanje lep denar. V samem mestu New York použijejo letno okoli 30 milijonov slastnih žabjih krakov, v Chicagu 20 milijonov in v drugih mestih v proporciji. To nam da približno idejo, koliko veselih žabjih pesmi mora nenadoma utihniti, da se ugodni poželjenju žabjih epikurjev.

Lov na žabe pa ni tako enostaven, kot bi si morda kdo predstavljal. Vršiti se mora ponoči, in sicer je lov tem uspešnejši, čim temnejša je noč. Ponedeljni žab ni dosti na izpregled in se jim tudi ni mogoče dovolj približati. Istotako v svetlih nočeh lov ni kaj prida, ker je žabja divjačina plaha in poskače v vodo, ko zagleda lovca. Najboljše za žabji lov so temne noči, posebno po dežju. Takrat pridejo žabe na obrežja v velikih krdelih in z glasnim petjem naznanjajo lovcem kje so.

Lovci se približajo veselim nočnim pevkam s pomočjo luči, ki jih imajo na svojih kapač. Odsev luči žabo nekako oslepi, da začudeno strmi vanjo; in kjer vidi lovec dvojico svetlih žabjih oči, hitro udari s svojo dolgo bambusovo palico, na konci katere je pritrjeno nekaj podobnega, kot na muhalniku za pobijati muhe. Udarec žabo omami, da jo lovec lahko pobere in spravi v malho. V visoki travi lovijo žabe z nekakimi vrtečimi se zankami, ki so pritrjene na bambusovih palicah. Paziti je treba, da se žabjih krakov ne poškoduje ali rani, zato se žabji lovci streljanja le malo poslužujejo. Dober žabji lovec nalovi v ugodni noči do 150 funtov žab.

Nalovljene žabe se potem v posebnih prostorih pripravijo za odpošiljatev. Nekateri firme, ki naročujejo žabje delikatese, zahtevajo, da se jim pošljejo le kraki ali zadnje noge. Druge zahtevajo s kraki tudi precejšen del trupla, da se vidi, če so žabe prave pasme. Zopet druge firme zahtevajo žive žabe. Take vložijo z zdrobljenim ledom v zaboje in sodčke. Ko dospo pošiljatev, kamor je namenjena, led otajajo in žabe zopet veselo gomazijo, dokler ne pridejo pod nož.

Zabja industrija v Floridi daje življenje mnogim profesionalnim žabjim lovcem, klimatične razmere za množitev žab pa so tam tako ugodne, da se ni bati iztrebljenja te plahе močvirske divjačine.

RAZNE PREPOVEDI

V Španiji so pod republikansko vlado prepovedani vsi plemenitaški naslovi. Pošta ne dostavlja pisem s takimi naslovi. V Rimu je prepovedano trobiti z navadnimi avtomobilskimi hupami ali rogovi. Trobiti je dovoljeno samo z rogovi, ki imajo muzikaličen glas. V Franciji je dolžnikom prepovedano zapustiti deložo. V mestu Buenos Aires, Argentina, je moškim prepovedano po cestah hoditi brez suknjev. V vročih dneh se tamkajšnji moški izogonejo postavi s tem, da nosijo lahke janke.

V INOZEMSTVU ROJENI DRŽAVLJANI

Jako zanimivi — zlasti sedaj ob volitvah — so ravnokar izdani podatki ljudskega štetja glede števila naturaliziranih tujerodcev, razporejenih po rojstnih državah. Na dan ljudskega štetja — 1. aprila 1930 — živelo je v Združenih državah 13,366,407 tujerodcev. Od teh 58.8% je bilo naturaliziranih. Seveda ta proporcija je večja za one tujerodce, ki prihajajo iz dežel, od koder so prihajali priseljenci najprej, in manjše za tujerodce iz dežel poznejšega priseljevanja.

Najvišjo proporcijo imajo tujerodci iz Danske, namreč 74.9% naturaliziranih, najmanjšo pa portugalski priseljenci: 18.7%. Za Dansko imajo najvišjo proporcijo ostale skandinavske države, Nemčija, Irska, Švica, Angliška, Nizozemska. Potem prihajajo Belgija, Francija, Avstrija, Rusija, Čehoslovakija (61.3%), Rumunija, Madžarska, Kanada, Finska, Poljska, Italija (50%), Litvanija in Jugoslavija.

Ljudsko štetje je našelo 211,416 tujerodcev, rojenih v današnji Jugoslaviji. Od teh je bilo 97,880 navedenih kot ameriških državljanov, 29,444 kot imajočih "prvi državljanski papir" in 84,092 kot inozemce (k temu številu so bili dodani oni, katerih državljansko stanje ni znano.) Proporcija državljanov je bila 46.3%. Deset let poprej je proporcija za Jugoslavijo znašala 25.2%.

Posebna tabela navaja državljansko tujerodcev v starosti čez 21 let, in sicer za oba spola. Ti podatki so zlasti zanimivi z ozirom na volitve, ker se ozirajo na tujerodne državljane volilne starosti.

Tujerodnih belokožcev (le moškega spola) v starosti čez 21 let je bilo po ljudskem štetju 6,797,494. Od teh je bilo državljanov 4,217,575 ali 62%. Prvi papir je imelo 926,454, inozemcev je bilo 1,435,309 in za 218,155 se ni doznalo državljansko.

Kar se tiče Jugoslovancev bilo je 126,732 moških rojenih v mejah današnje Jugoslavije, čez 21 let starih. Od teh je bilo naturaliziranih 60,234 ali 47.5%. 24,640 je imelo prvi državljanski papir. 29,562 je bilo tujerodcev in za 2296 je bilo državljansko neznan. Proporcija ameriških državljanov deset let poprej je bila 21.4%.

Tujerodki pa je bilo 5,846,149 v starosti čez 21 let. Od teh je bilo 3,409,860 državljanek. Prvi papir jih je imelo 291,962, inozemki se ni znalo državljansko. Proporcija državljanek je bila 58.4%.

Kar se tiče Jugoslovanek čez 21 let bilo jih je 75,706. Ameriških državljanek je bilo 33,747 ali 44.6%. Prvi papir jih je imelo 4464. 35,857 je bilo navedenih kot inozemki in za 1638 se ni vedelo.

Iz tega je razvidno, da 1. aprila 1930 je bilo 93,981 ameriških državljanov obeh spolov, rojenih v Jugoslaviji. To število volilcev je seveda v dveh letih zadošlo precejšnji prirastek. Zato lahko rečemo, da letošnjih volitev se lahko udeleži približno 100,000 ameriških Jugoslovancev. —PLIS.

NAJTRŠA KOVINA

Najtrša kovina na svetu je osmiridium in se največ rabi za konice samopojnih peres. Pridobiva se v Tasmaniji.

AMERIŠKI KOSTANJJI

Jesenskega časa si skoro predstavljati ne moremo brez sladkega in okusnega kostanjevega sadu. To velja posebno za nas, ki smo se priselili iz Slovenije. Mnogi kraji Slovenije so oblagodarjeni s kostanjem drevjem, katerega sadje v pozni jeseni in zgodnji zimi mnogo odleže. Saj kostanjevo drevje raste v gozdih, kot hrasti in bukke, nihče ga ne neguje in oskrbuje. Ko se bodoče kostanjeve ježice odpro in začne svetlorjavno sadje padati na tla, treba ga je samo nabirati. Kostanj, to je kostanjevo sadje, je okusna jed, bodisi pečen ali kuhan. Posebno otroci se v jeseni odeblijo s kostanjem kot polhi. Drobijo ga doma, jemljejo ga s seboj v šolo za malico in pečejo ga na paši.

Kostanj, kakršen raste na Slovenskem in tudi drugod v južni Evropi, rodi prilično debelo sadje, katero je vredno pobirati in luščiti. To velja za divji, nekultivirani kostanj, ki raste v gozdih, še bolj pa za plemenite, po sadjarjih vzgojene in razširjene vrste. Kostanj ameriških gozdarstev, ki drugače skoro natančno sliči evropskemu, pa rodi zelo drobno sadje. Baje je sad ameriškega kostanja še bolj sladek in okusen kot oni evropski vrsti, toda ker po debelosti sliči komaj fižolu, se malokomu zdi vredno ga nabirati in luščiti. Kljub temu pa je ameriško kostanjevo drevje precejšnje važnosti za narodno gospodarstvo, ker daje važno barvilo in za gotove svrhe zelo dober les.

Pred kakšnimi petindvajsetimi leti pa je prišla na ameriško kostanjevo drevje neka bolezen, ki je uničila že več kot tri četrtine vseh kostanjevih gozdov. Baje je ta bolezen prišla iz Kitajske, toda po ameriških gozdarjih se je širila od vzhoda proti zapadu. Pred nekaj leti je bilo videti, da bo v doglednem času vse domače ameriško kostanjevo drevje docela uničeno. Zadnji čas pa sodijo strokovnjaki, da se bo morda kostanjeva bolezen pozneje ustavila in da bo končno le ostalo še nekaj kostanjevega drevja po naših parkih in gozdovih.

Zvezni poljedelski departmet je že pred dobrim desetletjem skušal priti v okom nevarnosti popolnega uničenja kostanjevega drevja. Iz Kitajske je importiral zrnje kostanja, katerega se bolezen ne prime. V posebnih drevesnicah so iz tega zrnja vzgojili mlada kostanjeva drevesca, katere so razdelili po krajih, ki so bili najbolj prizadeti po kostanjevi bolezni. Drevesa lepo rastejo in se razvijajo in nekatera že pričenjajo roditi. Kostanjeva bolezen se jih ne loti, dasi rasto med okuženim kostanjevim drevjem. Mnogo vredno je tudi, da iz Kitajske importirani kostanj rodi lepše in debelejša sadje kot kostanjeva drevesa domače ameriške vrste. Previdnosti zveznega poljedelskega departmeta se imamo zahvaliti, da v Zedinjenih državah ne bo izumrlo kostanjevo drevje. Ako propade domača ameriška vrsta, jo bo nadomestila boljša kitajska.

ROŽNOBARVNE LEMONE

Vsako ve, da limone so rumene ali bledorumenne barve. V nasadu lemon v Burbanku, California, pa se nahaja neko drevce, ki rodi sad lepe rožnate barve. Koža sadu je rožnata, istotako vsebina. Znanstveniki se čudijo tej nenavadni izjemnosti in ugibajo, če bo mogoče s cepljenjem razširiti to novo vrsto rožnato-barvnih lemon.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

V Trbovljah je bila otvorjena kuhinja za brezposelne, ki se bo z desedaj nabranimi prispevki mogla vzdrževati 10 do 12 mesece. Kuhinja, ki je nastanjena v stari glažuti, bo podpirala le one, ki v resnici ne morejo dela dobiti.

V smislu zakona o likvidaciji agrarne reforme v Sloveniji je razlaščenih pri raznih velepossestvih okoli 40,000 hektarov gozdov, od katerih odpade samo na bivšega kneza Auersperga okrog 15,000 hektarov. V Ljubljani se je osončevala začasna državna uprava, ki bo prevzela razlaščene gozdove in skrbela, da ne bo nastal zastoj v rednem gospodarstvu na posameznih kompleksih. Razlaščene gozdove bodo po večini dobile razne občine.

Tolpe divjih svinj so velika nadloga za revno kmetstvo prebivalstva Kočevske. Posebno prizadeti so kralj Borovec, Kočevska Reka, Mozelj, Spodnji log, Lazi, Koprivnik in vsa kotlina okoli Starega trga. Dvije svinje, ki se skoro nemoteno plodijo v velikih kočevskih gozdovih prihajajo na okoliške njive najraje v jeseni, kjer uničujejo krompir, koruzo, repo, korenje in zelje. Ljudje ponosi stražijo svoja polja, vendar to ne izda dosti, ker se divje svinje pojavljajo zdaj tu zdaj tam. Kočevska pokrajina, ki spada itak med najrevnejše v Sloveniji, ima nad seboj še to nadlogo.

V Ljubljani obstoji pri Ruski Matici že sedmo leto ruski tečaj za Slovence. Uspehi tega tečaja so prav zadovoljivi. Mesečna učnina znaša 20 dinarjev.

Sredi avgusta je silna toča pobila okoli pet kilometrov širok pas od Cmureka do Haloz in je dosegla tudi spodnje Ptujsko polje. Prijazno vas Bukovce pri Ptujju je neurje posebno močno opustošilo. Drevje je ostalo golemo kot v pozni jeseni. Meseč pozneje pa je drevje ponovno ozelenelo in pričelo cvesti. Tudi vinska trta je vzbrstila in nastavlja grozdje. Vsa okolica je bila v cvetju in zelenju kot meseca maja. To seveda pomeni, da prihodnje leto ne bo tam nikaškega sadja niti grozdja.

V Novi vasi pri Rogoznici so pogorela gospodarska poslopja Janeza Permeke. Gasilci iz Ptujja so obvarovali hišo.

V Župejci vasi je pogorela hišica Franca Zunkoviča. Posestniki Jožefi Božičevi v Nemški gori je pogorela hiša in vinska klet. Poslopje je bilo prazno. Škoda znaša okrog 50,000 dinarjev, ki je le delno krito z malo zavarovalnino.

V Slovenjgradcu je pogorelo veliko gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Ivana Debelaka.

V Stavci vasi je požar uničil hišo in gospodarska poslopja posestnice Julijane Potočarjeve; ogenj je napravil veliko škodo na gospodarskih poslopih sosedu Janezu Zupanciču. To je bil že drugi požar v Stavci vasi v kratkem času. Dne 31. julija letos je požar uničil domovanja deveterim tamkajšnjim posestnikom.

Na Trški gori pri Novem mestu je ogenj popolnoma uničil veliko enonadstropno zidnico posestnika Medveda iz Gornjih Kamenc. Posestniku Janezu Potočniku (Dajte na 2. strani).

VSAK PO SVOJE

Grozdje je letos dobro obrödilo in lepo dozorelo, črički pojo kot po navadi, bridke pištole prohibicijskih agentov rjave v njihovih wigwamih, toda nabitje sodov in skripanje grozdnih preš je to jesen v Clevelandu zelo redko. Zdi se, kot bi bila vse vinograde pobila toča.

Vsa znamenja kažejo, da bodo morali letos večino vinskega pridelka farmerji sami popiti. Na en način se jim šika, vsaj ne bodo mogli enkrat mešanom pijačevanja očitati.

Najnovejši italijanski potniški parnik Rex, ki je bil nedavno z velikim pompom spuščen v morje, je že na svoji prvi poti proti Ameriki nevarno obolel. Baje so mu odpovedala jetra in se je že v Gibraltarju moral podvreči resni operaciji. Rex pomeni v slovensčini kralj, in znano je, da noben kralj v današnjih dneh nima kaj prida moči; posebno še italijanski ne!

Bivši newyorški župan James Walker, ki se je nameraval vrniti v Ameriko z Rexom, ga je zapustil že v Gibraltarju in se je preko Španije po suhem podal v Francijo. Mussoliniju pa je poslal dolgo brzojavko, v kateri izraža visoko občudovanje nad Rexom in ženjalnimi Italijani, ki so Rexa zgradili. Kdo bi si bil mislil, da se zna naš Walker tako na lep način norčevati iz Makaronije!

Znanstveniki trdijo, da je bila sedanja suha puščava Sahara zibelka in prva domovina človeškega rodu. Če je to res, potem se ni čuditi, da je toliko ljudi še danes neozdravljivo znojnih in da je prohibicija tako osvožena.

V Colfax countyju, Nebraska, je bil letošnji pridelek koruze tolik, da bodo to zimo s koruzo kurili sodniško poslopje in 62 šol, medtem ko tisoči brezposelnih v naših velikih mestih trpijo pomanjkanje. Če nismo Američani z našim družabnim sistemom vred pošteno prismojenci, potem ne vem, kdo je. Najbrže hočemo imeti tudi v tem svetovni rekord.

Pri nas v Severni Ameriki se v volilni kampanji raznobarvni kandidati najprej razmesarijo sami med seboj, na volilni dan pa jih z glasovnicami razmesarijo še volilci po zasluženju. Volilni dan pomeni za nekatere kandidate veselje in poveličanje, za druge pa jezo in skripanje z zobmi. Za ljudstvo v splošnem pa je volilni dan nekaj narodni praznik.

V republikah Južne Amerike pa se mesto volitev rajše pošljujejo revoluciji, zato so našim južnim sosedom revolucije nekaki narodni prazniki. Mnogo vika in krika in streljanja, pa malo krvi. Morda bi jim kdo napravil lepo uslugo, če bi jim v španščino in portugalsčino prevedel tisto našo narodno: "Če teče kri, iz nosa teče, kako je lep vojaški stan..."

V Braziliji je bila nedavno zaključena trimesečna vojna med federalnimi četami in med rebeli zvezne države Sao Paulo. Zmagali so federalci, ki pa so se izkazali gentlemene s tem, da so obljubili garancijo zvezne vlade na bonde v znesku \$14,500,000, ki so jih izdali uporniki (Dajte na 2. strani).

"Nova Doba"

GLAVNO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lasnjina Jugoslovenske Katoličke Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Narodnina za člana 72c letno; za nečlana \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. VIII. 83 NO. 41

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. J.

VAZNO NAZNANILO GLEDE GRADITVE JEDNOTINE HIŠE

Ozirajoč se na številne proteste, ki so jih društva v zadnjem času priobčila v Novi Dobi in ki so dospela v glavni urad proti graditvi jednotnega doma, in sporazumno z glavnim predsednikom, sem pri glavnem odboru JSKJ stavil predlog, da se z nadaljnimi pripravami preneha in z gradbo hiše ne prične, dokler ni članstvo imelo prilike izraziti svojega mnenja potom splošnega glasovanja.

Kedaj bo šlo to vprašanje na referendum za slučaj, da je zgornji predlog od glavnega odbora sprejet, bo objavljeno pozneje, najbolj umestno pa bi bilo, da gre po Novem letu, ker je v členu 26 jednotnih pravil točka 3, katero bi si nekateri lahko tolmačili, da zabranjuje referendum pred 1. januarjem 1933.

Brezdvomno bodo nekateri člani silno razočarani vsled gornjega koraka, in tudi glavnemu odboru je težko, ker je zemljišče že kupljeno in so vse priprave že gotove, kar se je zgodilo po naročilu konvencije, toda zahteva po referendumu je postala tako močna in popularna, da bi ne bilo bratsko isto prezirati.

DELO V GLAVNEM URADU BO ZAOSTALO

Dne 28. septembra so prišli v glavni urad pregledovalci knjig in računov od zavarovalniškega oddelka države Minnesota. Pregledali bodo natančno vse knjige in račune od 31. julija 1928 pa do danes. Poleg tega bodo tudi preračunali vrednost naših polic in ostali bodo v glavnem uradu od treh do pet tednov.

Vsled tega obiska bo marsikaka stvar v glavnem uradu zadržana, kajti uradniško osobje mora biti eksaminerjem stalno na razpolago, naše redno delo mora pa čakati. Krajevni tajniki so naprošeni, da to vpoštevajo in obenem smatrajo za vzrok zadržanih, oziroma zakasnelih poslov.

O MOJEM POTOVANJU V CLEVELAND IN PITTSBURGH

Na konferenci zastopnikov Zveze JSKJ podpornih društev v Pennsylvaniji je bilo stavljeno vprašanje, zakaj se je glavni tajnik zadnji mesec nahajal v Clevelandu po uradnih opravkih. Naj bo na tem mestu pojasnjeno, da je bil glavni tajnik zadnji mesec po uradnih opravkih v Cedar Rapids, Iowa, kjer je urad našega aktuarja, in pa v Chicagu, v Cleveland in Pittsburgh sem pa potoval po poluradnih opravkih in z dovoljenjem glavnega predsednika. Vozne stroške iz Chicaga v Cleveland in Pittsburgh je glavni tajnik sam plačal iz svojega žepa, vzrok potovanja pa je bil pojasnjen krajevnim tajnikom zadnji teden potom posebnega okrožnega pisma.

Z bratskim pozdravom,

ANTON ZBAŠNIK, gl. tajnik.

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA

Ker mi ni mogoče odgovarjati redno in točno na vsa pisma in vprašanja, ki prihajajo v taki množini, glede Perdanove okrožnice, naj tukaj na kratko pojasnim, kako stvar obstoji.

Pri "Surety Company" je nekdo očrnil glavnega tajnika in cmenjena družba je preklicala njegovo varščino meseca januarja 1932.

Predsednik nadzornega odbora, čegar dolžnost je paziti na bonde ali varščine, ni tega naznanil (vsaj kolikor je meni znano) glavnemu odboru do meseca septembra t. l., niti ni tega naznanil 14. redni konvenciji, ki se je vršila v juliju in avgustu. Naznanil je to v času, ko je v glavnem uradu največ dela.

Sedaj mož KAR NENADOMA ZAHTEVA SUSPENDACIJO GLAVNEGA TAJNIKA, ker nima "Surety bonda."

Glavni tajnik je torej začasno predložil "Property bond," to za toliko časa, da se zadeva reši ter da mu bo mogoče dati varščino po pravilih.

V glavnem uradu se zdaj nahajajo zavarovalniški pregledovalci države Minnesota, ki bodo pregledali vse poslovanje Jednote od leta 1928 naprej.

Dosedaj so še vsa poročila ugodna in delo gre redno in točno naprej v glavnem uradu. Zato čakamo zaključka in poročila omenjenih državnih nadzornikov, ker glavni tajnik je vseeno pod varščino med tem časom.

Vzrok celi stvari je največ "osebnost," kar članstvu pri društvih lahko nekoliko opišejo cenjeni delegati, ki so jih bila društva poslala na 14. redno konvencijo.

Zato naj se cenjeno članstvo radi tega ne razburja, ker je nepotrebno. Glavni odbor bo zadevo rešil, da bo zadovoljivo na vse strani.

Z bratskim pozdravom,

JOSEPH PLAUTZ,
predsednik glavnega porotnega odbora JSKJ.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

ki. Ali bi ne bilo lepo in bratsko, če bi tudi pri nas po zaključenih novembrskih volitvah kampanjske dolge poražene stranke poravnala tista stranka, ki bo zmagala!

Finančno kraljestvo ameriškega kapitalista Insulla, ki je ožel ameriško ljudstvo za več kot eno milijardo dolarjev, se je nedavno zrušilo in pokopalo pod seboj stotisoče eksistence, nakar se je Mr. Insull z lepo penzijo po francosko poslovil in odšel na Francosko. Izpod razvalin pa kobacajo lastniki Insullovih delnic, ki so leta 1929 prodajale po \$160.00, zdaj so pa vredne po 12 centov in pol. To je tisto, kar v Ameriki imenujemo visoke finance.

General Smedley Butler, goreč zagovornik prohibicije, je oni dan padel v vodnjak, iz katerega so ga komaj rešili. Če se mu pri tej priliki ni zamerila voda, se mu ne bo nikoli.

Med tipična znamenja časa spada poročilo, da se je v clevelandski slovenski naselbini neka cvetličarna nenadoma izpremenila v restavracijo. Rože so lepe in priljubljene, toda za glad in depresijo nimajo pravih vitaminov.

O kraljih bi se moralo pisati same lepe reči, pa se ne. Posebno angleški časopisi nimajo nobenega pravega respektja do različnih velikanstev. Tako so nedavno nekaj poročali o rumunskem kralju in njegovih številnih ljubicah oziroma prijateljicah. Angleški listi so menda sploh preveč moralni. Kralj Salomon je imel tisoč prijateljic, pa je kljub temu prišel v sveto pismo, zato bi jih tudi rumunskemu kralju smeli privoščiti kak ducat ali dva. Zakaj je pa kralj!

Kraljev sinček, prestolonaslednik Mihael, ki se je mudil na obisku pri svoji materi, princezini Heleni, ki je ločena od kralja Karla in živi v Angliji, je v angleških listih slučajno čital tisto poročilo o svojem očetu in njegovih prijateljicah, nakar je hotel natančneje izvedeti kako in kaj. Otroci, ki se baš naučijo čitati, hočejo vse prečitati, kar dobijo v roke, in ker vsega ne razumejo, pač povprašujejo brez konca. Angleški časopisi so seveda poročali tudi o tem in tako je prišlo na nos Karlu, ki se je raztogotil in je malega Mica takoj pozval domov v Rumunijo. Na rumunskem se namreč sme o rumunskem kralju pisati same lepe, izpodbudne in kristalno moralne reči.

Vsekakor, tudi kralji imajo truble in neprilike z otroci.

Južnoameriški republik Boljvia in Paragvaj, ki se tepeta za ozemlje El Gran Chaco že več tednov, si nista formalno napovedali vojne, zato državni obedi republik trdijo, da vojna ne eksistira. Po južnoameriških pojmih je menda to neke vrste piknik. Tako se dandanes na svetu butlega: pri nas z rakijo, v Rusiji z žajfo, v Južni Ameriki pa z vojno.

V Nišu, Jugoslavija, sta nedavno obhajala stoletnico svoje poroke zakonca Filipovič. Mož je star 117, žena pa 115 let. No, najbrž leta sta prestala. Prvih sto let zakonskega življenja je najhujše. A. J. T.

STEVILO PREBIVALSTVA

Zvezni urad za ljudsko štetje naznanja, da je po zadnji statistiki v Zedinjenih državah 124.765.651 oseb. Vsakih 14 sekund se rodi en otrok in vsakih 22 sekund umrje ena oseba. Vsakih 12 minut pride v Zedinjene države ena oseba iz inozemstva in vsakih sedem minut odpotuje ena oseba v inozemstvo.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

da ga ohranijo pri življenju, ker ameriški legar, ki ga je Dyer proučeval, ni tako nevaren kot evropski. Vse misleče človeštvo želi plemenitemu možu skorajšno okrevanje.

CANADSKE OBLASTI so aretirale Martina Insulla, ki je bil še nedavno ravnatelj dvatisočmilijonske Insullove korporacije v Zedinjenih državah, katere propad je uničil tisočere eksistence. Insull, ki je obdolžen poneverbe, je bil aretiran v Canadi na prošnjo državnega pravdnika Hamptona v Chicagu. Zvezni državni tajnik Stimson bo naprosil canadske oblasti, da izročijo Insulla oblasti Cook countyja v Illinoisu. Dokler ne bodo izdani izročitveni papirji, ostane Insull v ječi v Barrie, Ontario. Samuel Insull, ki se je nahajal v Parizu, je izginil iz svojega hotela neznan kam. Zadnja poročila javljajo, da se nahaja v Atenah na Grškem.

LIGA NARODOV je te dni dobila novo članico s pristopom kraljevine Irak v Mezopotamiji. Od zaključka svetovne vojne do leta 1930 je bila kraljevina Irak pod protektoratom Anglije. V juniju istega leta se je Anglija odpovedala pravicam svojega mandata in je priznala Irak za samostojno državo.

PAPEŽEVA inciklika, tikačica se razmer v Mehiki, je tako razburila mehiki kongres, da je zahteval od predsednika republike, da izžene nadškofa Floresa, papeževega legata v Mehiki. Predsednik je nadškofu dal vojaško varstvo in ga odpremil preko meje v Texas. Ameriške naselniške oblasti so dovolile nadškofu šestmesečno bivanje v Zedinjenih državah.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje iz 1. strani)

njih volitev dosegli volilno starost, ki so postali državljani ali ki so se preselili.

V Clevelandu, Ohio, oziroma v vsem Cuyahoga countyju, ki obsega Cleveland, velja od leta 1930 naprej takozvana stalna registracija. Dravljani, ki so bili takrat registrirani, ki se niso preselili in ki so od takrat volili vsaj pri enih splošnih volitvah, bodo upravičeni letos voliti, ne da bi jim bilo treba se ponovno registrirati. Pač pa se morajo registrirati vsi tisti, ki so v tem času postali državljani, ki bodo do 8. novembra dopolnili 21 let, ki niso volili pri zadnjih splošnih volitvah ali ki so od zadnjih volitev premenili svoje bivališče. Vsi omenjeni imajo čas se registrirati v City Hall do 18. oktobra; kdor od tega dne ne bo registriran, ne bo mogel voliti 8. novembra. V Clevelandu je tisoče slovenskih volilcev, ki naj izvolijo gori navedeno vpoštevati.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Krajevna društva JSKJ, ki so zadnje čase prejela okrožnice od glavnega tajnika in predsednika nadzornega odbora, so prošena, da ne pošiljajo tozadevnih razprav ali zaključkov za priobčitev v Novo Dobo. Vsebinski dotičnih okrožnic ni bila poslana uradnemu glasilu za priobčitev in seveda ni bila priobčena v Novi Dobi. Urednik izvaja iz tega, da tudi razprave o vsebini teh okrožnic in morebitni društveni sklepi z ozirom na te okrožnice ne spadajo v naše glasilu. Vse tozadevne zaključke, če jih društva smatrajo za umestne in potrebne, naj izvolijo pošiljati na predsednika glavnega porotnega odbora, kajti zadevo ima v rokah glavni porotni odbor in jo bo rešil po svoji previdnosti.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

v Loki pri Sv. Janžu na Dravskem polju je do tal pogorela lesena, s slamo krita hiša.

Živ s prebodenim srcem. V Osijeku je izvršil samomor Peter Muller, 54 let star, delavec v neki tovarni pohišstva. Pred petimi tedni je ostal brez posla in je zaradi tega sklenil, da napravi konec svojemu življenju. Malo pilo je zbrusil tako, da je bila tanka kakor čevljarsko šilo, in to si je zabodel v prsi, hoteč zadeti srce. Sprva so mislili, da šilo ni zadelo srca, v bolnici pa se je ugotovilo, da je konica prodrla v desno srčno kletko. Šef kirurškega paviljona dr. Benečević je Mullerja prevzel že skoraj mrtvega, srce je le še slabo utripalo. Pri operaciji je bila desna srčna kletka zašita. Stanje bolnika se je obrnilo na bolje. To je bila v Osijeku prva operacija na srcu in je v zdravniških krogih vzbudila splošno pozornost.

Ubil ga je po 20-letnem zalezovanju. V bosanski vasi Dojakovcu je pedesetletni kmet Spasoje Orlić ubil kmeta Miloša Vujičića, katerega je zalotil v spanju. Spasoje se je pred dvajsetimi leti zakel, da bo ubil Miloša, ker si je ta ob priliki razmejitve posestev na Vujičičevo škodo prilastil kos zemlje. Nekaj dni po uboju se je Orlić sam prijavil sodišču, češ: "Dvajset let sem ga zalezoval, dokler ga nisem zalotil. Vklenite me! Ni mi žal, da sem ga spravil v grob."

Vlomilec, ki je srečen, če pride v ječo. Pred malim senatom okrožnega sodišča v Zagrebu se je vršila obravnava proti pekovskemu pomočniku Štefanu Ureku, staremu 24 let, zaradi vloma v stanovanje nekega trgovca. Urek je bil zaradi vloma že trikrat zaprt in se mu je življenje v zaporu že zelo priljubilo. Ke mu je sodnik prečital, da je obsojen na dva meseca zapora, je obsojenec vse vzradoščen vzkliknil: "Hvala vam, sem prav zadovoljen!"

Konci avgusta se je dogodil v Repici pri Metliki velik zločin. Ker tam prav pogostoma krađe vino iz kleti, homi ponoči straža od kleti do kleti. Tudi to noč sta stražila dva fanta. Kar naenkrat sta opazila, da nekdo ropoče v kleti posestnika Janeza Prusa. Misli sta, da so domači. Ko prideta do kleti, opazita luč v kleti. Zaklenila sta vrata, da bi nepovabljeni gost ne ušel. Eden od obeh fantov je odšel v Krmačino po pomoč. Nato je prišlo več mož, žensk in otrok. Ko so prišli v klet, je tat skočil na stiskalnice ter zavpil: "Zdaj pa vem, da me hočete ubiti." Razbesneli kmetje so ga pričeli pretepati, nakar so mu zvezali roke na hrbtu ter mu vrgli-verigo okoli vratu. Nato so ga po cesti vlekli proti županu Ivanu Guštinu v Draščih. Ko ni mogel več hoditi, so mislili, da se je potuhnil in da noče več hoditi. Da bi ga k temu prisilili, so ga pričeli vleči za verigo, ki so mu jo prej vrgli okoli vratu. Obenem so ga pa bili s palicami in drugim orodjem. Nič ne gledal, kam je padlo. Ko so pa videli, da je zopet začel omahovati ter omedlevali, sta ga dva kmeta zanesla pred hišo župana g. Guština. Ondi sta ga položila na klop, ki se nahaja pred hišo ter mirnega srca odšla. Siromak je kmalu nato zaradi udarcev in napol zadavljen izdihnil. Glavni krivci so štirje ondotni kmetje. V teku dopoldneva so zadevo prijavili orožnistvu v Metliki, nakar sta takoj odšla orožnika g. Gorjanc in Belošević na ogled. Umorjenca so prepeljali v Rosalnice v ondotno mrtvašnico, kamor je prišla sodna komisija; predsednik metliškega sodišča g. dr. Šelko ter zdravnik

Jugoslovenska

Ustanovljena 1. 1898

Kat. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: PAUL BARTEL, 339 North Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Podpredsednica: ROSE SVETICH, Box 1395, Ely, Minn.
Tajnik: ANTON ZBAŠNIK, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St. N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
1. nadzornik: JOHN MOVERN, 412-12th Ave., E., Duluth, Minn.
2. nadzornik: JOHN KUMŠE, 1735 E. 33d St., Lorain, O.
3. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
4. nadzornik: WILLIAM B. LAURICH, 1900 W. 22d Pl., Chicago, Ill.

Porotni odbor:

Predsednik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich.
1. porotnik: JOSEPH MANTLE, Ely, Minn.
2. porotnik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.

Jednotno uradno glasilu:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC

Vse stvari tikačice se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sročila naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena namazila, oglasi, narodna nečlanov in izpremenbe naslovov, naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen priston. Kdor želi postati član te organizacije, naj se oglasi tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z osmimi člani ali članicami.

POPRAVEK V PETMESEČNIH RAČUNIH

V št. 38 Nove Dobe z dne 21. septembra 1932 so bili priobčeni petmesečni računi JSKJ od dne 1. januarja 1932 do dne 31. maja 1932. V zapriženi izjavi glavnih nadzornikov, ki sledi računom in katero je najti na peti strani, spodaj, je označeno, da je zaprižegel tudi Rudolf Perdan, dasiravno ne najdete njegovega podpisa pod juratom (prisego). To je pomota javnega notarja in glavnega urada, ker smo pozabili prečrtati Perdanovo ime potem, ko je on odklonil račune potrditi. Ker je radi te pomote Perdan strogo protestiral pri javnem notarju naj bo na tem mestu povedano, da je v originalu petmesečnega računa, ki je shranjen v glavnem uradu, Perdanovo ime prečrtano in bo v zgodovinski naše Jednote ostalo zapisano, da on teh računov ni podpisal, še manj pa pod prisego potrdil.

Z bratskim pozdravom,

Anton Zbašnik, glavni tajnik.

dr. Koder iz Metlike in dr. Kisel iz Črnomlja. Komisija je ugotovila na podlagi obdukcije, da je bil umorjenec na prav divjaški način umorjen. Nesrečnež je Mato Vrbin, oženjen in oče petih otrok, siromašen posestnik iz vasi Obreža v občini Vivodina. Orožništvo vodi vestno preiskavo.

Dne 1. septembra popoldne so se pričeli zbirati oblaki nad Metliko in okolico. Ljudje so z zadovoljstvom pričakovali blagodejnega dežja, saj je bila suša vsepovsod. Vode nikjer. Grozdje, upanje Belokranjcev, je bilo usahlo, uvelo.

Vlilo se je. Nastala je nevihta, vihar. Tresk za treskom, grom za gromom. V transformatorju so ugotovili 18 udarcev, nakar je elektrika ugasnila. Metlika je bila vso noč in skoraj ves dan brez elektrike. Vihar je podiral drevje: hraste, orehe, bukke, smreke, jablane, itd. Med drugim je bilo tudi več nesreč. V Jurovom ob Kolpi, pol ure od Metlike, je udarila strela skozi okno hleva ter ubila vola, drugi se je utrgal ter ostal zdrav. V Želebeju je vihar podrl dvojni, last bivšega poslanca Nemaniča. Treščilo je tudi v stolp cerkve v Krasincu, gara Podzemelj. Edina sreča je bila, da strele niso užigale.

V Pobrežju pri Mariboru so dne 5. septembra našli v Zrkovski ulici mrtvega posestnika Franca Rannerja. Imel je zevančeno rano na vratu in več ran tudi drugod po telesu. Polcg njegja je ležala okrvavljena velika sekira. Groznega uboja je obdolžena Rannerjeva žena, ki je bila odvedena v zapore okrožnega sodišča.

Stoletnica ilirskega pokreta. Varaždinska podružnica Hrvatskega kulturnega društva "Napredak" je proslavila 8. septembra stoletnico ilirskega pokreta. Pri tej priliki se je privedil izlet na Tonimir, stari dvorec, ki ga je leta 1820, zgradil borec za hrvatske pravice

Leseni mostovi okoli Skofje. Loke so bili zelo slabi. Sedaj so mostove temeljito obnovili. Pučalski most je skoro nov. Izdatno je popravila mestna občina suški most, ki je bil zelo slab. Vožnja po njem bo zdaj brez nevarnosti. Vas Suha pa je popravila most, ki jo veže s Hosto.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought.

Built Upon Mutual Interest

Unity of action guided by intelligent heads is a bulwark of strength that can withstand all attacks. Without intelligent organization we can not acquire the control which enables us to act together, concentrate our strength and direct our efforts toward a common purpose.

Our Union, consisting of branch lodges scattered throughout the United States, has a formidable strength unrivaled by small independent groups similar in nature, purpose and scope. Individual members pledged to exercise their rights and duties in behalf of our Union become jealous and extremely cautious against usurpation of the principles upon which our SSCU rests. Members working toward a common interest and purpose makes our Union highly efficient and desirable.

Although our fraternal benefit Union has not been organized merely to transact business, still it can be assured of high efficiency in operation. All members of our Union are its stockholders, who have the privilege of taking active part in its administration. Each and every step made by our organization must pass close scrutiny, and, if disapproved, may be rescinded and an improved measure substituted.

WAVERING RAILROADS

Heretofore, investment of money in such institutions as the railroads has been considered a model for conservative people. This opinion has changed within the last two years. According to reports, a large part of railroad bonds are being held by conservative investors. And railroads today are in dire financial straits, what with falling passenger revenue, steady decrease in car loadings, and no signs for any appreciable recovery in the immediate future.

The airplane has taken away from the railroads the cream of passenger revenue; the bus has been eating into the more cheaper form of passenger receipts; the truck has taken a nice slice of the freight business. In fact, competition and stringent Federal laws are the reason why 500,000 freight cars and 7,000 locomotives are lying idle today. The rails must be replaced in time, for although traffic has decreased, causing less wear, still the element of oxygen must be considered, which when united with iron spells rust.

Ace of American railroads was compelled to borrow money from the Reconstruction Finance Corporation to pay taxes for the year 1931. Operating revenue in one month this year did not meet the operating expense, much less the interest on indebtedness.

And the billions of dollars invested in the railroads are those of the non-speculative type. We read and hear many reasons why our railroads can not become bankrupt, one of which is that many sound institutions have heavy investments in them.

European Homes to Be Reproduced at Exposition

Arrangements have been made for the reproduction of more than a score of characteristic European homes at the Cleveland International Exposition to be held in the Cleveland Public Auditorium Nov. 19 to 27.

Committees of various nationality groups have agreed upon the type of structure which they will have in their space at this exposition, among which will be the following:

Reproduction of the famous Cloth Hall at Cracow by the Polish; the home of Rembrandt and its attendant Dutch windmill by those representing Holland; the Alhambra by the Spanish; the Bourtes Balans by the Lithuanians; the Taj Mahal by the Hindus; the home of Hans Christian Anderson by the Danes; the home of William Tell by the Swiss; the Harney Castle by the Irish; the famous Tetry Hotel by the Slovaks; a characteristic Chinese temple by the Chinese; the Bucharest Villa by the Roumanians and many other typical European reproductions.

With this wide arrangement for displays of European life and with more to come, it is evident that the International Exposition will prove to be the most colorful show that the Public Auditorium has yet housed.

Additional arrangements for displays and entertainment during the exposition are being made daily under the direction of John H. Gourley, who heads the organization arranging for the exposition. His headquarters are at 1615 Guarantee

St. Clair Library Displays "Ribniška Roba"

Cleveland, O.—St. Clair-E. 55th St. Library has on exhibition "Ribniška roba" from Ribnica, Jugoslavia, loaned by Mr. August Kollander.

Plates of various sizes, flower vase, salt and pepper cellars, whistles, funnel and other familiar articles, all made from linden wood (lipov les), which is a very common and popular wood in Slovenia. The plates, we were told, are made at Sodražica near Ribnica and are generally painted by girls. The colors are bright hues, reds, greens, etc. It has a glazed effect.

According to Mr. Kollander, the inhabitants of Ribnica make these things and sell them all through Jugoslavia.

There is also a toy set of this wooden ware consisting of little plates, bowls, knives, forks and spoons, rolling pins, little washtubs, etc., all unpainted, and yet very attractive because of the smooth finish and the fine grain in the wood.

These villagers also make grain sieves, one of which is on display. It is woven from very fine strips of hazel wood. These are in great demand in Slovenia, as well as other parts of Jugoslavia.

These articles will be on display at the International Exposition in November.

INDIAN SHORTS

Fall and Winter Activities Already Are Functioning

Chicago, Ill.—It might be interesting to know that our socials have been going on now for the last three weeks. At these socials one can see almost every variety of the terpsichorean art. We have hot steppers like Jerry Novotny, Andy (Flayheart) Spolar, and Walter Kozlowski. We have good dancers, but not of the collegiate type, and we have many who come in from the outside to learn how to dance and meet new acquaintances.

It is remarkable as to how many friends one can get to know at these socials. If you don't care to dance come around anyway and chat a while with some of your old friends. The usual fee for the evening's entertainment is 10 cents, and, in return for your dime besides the evening's entertainment, you get refreshments, which, in other words, the Indian Lodge is giving you more for your 10 cents than you can get anywhere else. These socials are held every Tuesday evening and start at 8 o'clock. I hope to see you and your friends at our next social.

Thursday, Oct. 13, the Indian Lodge will hold its regular monthly meeting, and all members are urged to be present as plans for a Halloween party or hike will be made.

Leo W. Moore, Secretary, No. 220, SSCU.

THE CHOICE OF LIFE

There is a solemn choice in life. Life and death, light and darkness, truth and lies, are set before us. At every instant the cry comes for us to choose one or the other, and the choice of one involves the putting away of the other. And we must choose. That is one of the certainties of life.—Stopford A. Brooke.

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Koplir, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 819 W. Birch, Chisholm, Minn.
Louis M. Kolar, Athletic Commissioner and Editor of English Section, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

BRIEFS

Miss Vida A. Kumse of Lorain, O., who taught at Hawthorne Junior High School, has been transferred to teach mathematics at the Lorain high school. She graduated from Kent State College in June, 1932. Miss Kumse is the daughter of Mr. and Mrs. John Kumse. Mr. Kumse is second SSCU supreme trustee, and chairman Supreme Board of Trustees beginning with January, 1933.

Theodore and Frank Palcic, juvenile members of St. Joseph's Lodge, No. 89, SSCU, Gowanda, N. Y., were elected president and vice president, respectively, of the sophomore class at Gowanda High School.

Visitors to the Nova Doba office this week were Mr. and Mrs. Cyril Rovanssek, Mr. and Mrs. Frank Pristow and their daughter, Miss Doris Mae Pristow, all of Conemaugh, Pa. Mrs. Rovanssek was formerly Miss Ella Pristow, secretary of National Star Lodge, No. 213, SSCU. Mr. Rovanssek is the Star's president.

August Prijatelj of Cleveland, O., has been awarded a scholarship to Hiram College. Mr. Prijatelj graduated from East High School with honors and exceptionally high scholastic attainments.

Another Slovene has been given a contract by the Radio-Keith-Orpheum Circuit to appear in its theaters. She is Miss Zel Canker of Cleveland, an accomplished dancer, having studied in New York City. The other Slovenes now under contract with the R-K-O are Podpadek Twins, dancers, and Joe Sodja, banjoist, all of Cleveland.

Joseph Mihelic of Lorain, O., graduate of Dubuque University, Dubuque, Ia., has returned to Dubuque University to work on his Master's Degree in chemistry.

Conclusive proof that the study of Slovene language is on the increase is given by Cleveland Slovene colonies which have four such schools. They are as follows: Slovene School of S. N. Home on St. Clair Ave., which has classes for both juniors and adults; Slovene School of S. H. on Holmes Ave., and Slovene school of S. W. Home on Waterloo Rd.

Louis Klancer, member of Pathfinders Lodge, No. 222, SSCU, now playing on St. Bonaventure football squad, was the main reason why Chick Meehan's Manhattan eleven was held to a tie recently.

Legislative Branches

A bicameral legislature is composed of two branches or bodies, as house of representatives and senate.

Games Will Be Featured at I. N. Exposition

Clevelanders will have the opportunity of trying their skill at scores of time-honored features of Old World carnivals during the Cleveland International Exposition in the Public Auditorium, Nov. 19 to 27, it has been announced by John H. Gourley, former city recreation commissioner and now president of the Civic Exposition Association, the organization sponsoring the event.

The Slovaks will have their "Cat in the Bag" game in operation during the exposition; the Slovenes a "magic" egg game. The 25 or 30 groups represented will each have some national pastime with which to entertain the visitors at the show, which will be practically a nine-day world's affair.

The German exhibit will feature a duck game. Participants attempt to make rings stay on the necks of live ducks swimming about in a pool, according to Mr. Gourley, who says that the fowl enter into the spirit of the affair, engaging in a variety of maneuvers to rid themselves of their light wooden "necklaces."

The Chinese committee has decided to feature the age-old Fortune Cake. An aged patriarch of the Chinese colony will allow visitors to the exposition an opportunity of rolling some "magic" stones. A piece of Fortune Cake with a number corresponding to that shown by the stones is then selected. In some mysterious manner the fortune of the person rolling the stones is contained in the bit of cake.

The ball and hammer device seen at amusement parks and county fairs in this country will be set up in the Danish exhibit. It is expected to take on additional interest through the staging of an act in which a 200-pound giant will attempt to ring a bell at the top of a column by striking a pedal at the base with a mallet. He will fail in the attempt despite his brawn. A featherweight will then step up, driving the ball to the top with apparent ease.

Special Notice

Members of the National Star Lodge No. 213 are requested to attend the meeting to be held on Sunday, Oct. 16th, 1932, at 4 p. m. Our regular meeting date is the first Thursday of every month, but since only a few members usually attend, the meeting for this month was postponed until Oct. 16th. So, please, Fellow members, try and be there, everyone of you, as we have some important things to be discussed.

The last meeting we had was held in June, 1932, and ever since that, just a few members would show up on meeting night and the result was, no meeting.

If we keep it up as we have been doing so far the lodge will just fall apart, and that is something that positively must not happen.

The only way we can prevent that is to take interest in our lodge, come to the meetings regularly and pay your dues every month.

So, don't forget to come to the meeting that will be held on Sunday, Oct. 16th, 1932, in the St. Louis Hall.

Frances Turk, Member National Star Lodge No. 213, Conemaugh, Pa.

OUR UNION

Gowanda, N. Y.—No matter what you do or what you say correctly, there will always be someone around to criticize. We find this true in all walks of life. As an example, we can just peruse the articles in the Nova Doba that have been printed recently. Here and there in every issue since the closing of the SSCU convention at Indianapolis, we discover protests against the building of the SSCU National Office at Ely, Minnesota. The real trouble is that everybody wants it to be built in their own backyard, where perhaps they can spend an idle day around the old stove this winter.

For one objection offered by the protestors, they say that Ely is a mining center and that as soon as the mines are worked our offices would be of no value. In other words, there would be no other means of a livelihood. Yes, in two or three hundred years the mines may be gone, but let us hope that for "Pete's sake" our dissatisfied members don't believe the new office will last until the end of the world. When these become out of date, surely the members can rebuild at some other more desirable city if need be. Now that land and materials have already been contracted for, what does anyone expect to gain by a page full of meaningless protests. One thing that we can be thankful for is that we have seen none of these being written by the English-conducted lodges.

Who says there is no future to Ely? If nothing else is to be done, they can all turn fishermen, for isn't Lake Superior just around the corner? If anyone in the future has any idea of wasting time by these worthless protests, I suggest that he take up his time by reading the editorials on the New Era page. These editorials would make anyone stick up for our Union. Our supreme secretary, Anthony Zbasnik, too, is a real find for the organization. So with extraordinary leadership let us hope that all members pull together for the success of our South Slavonic Catholic Union.

Ernest Palcic Jr.,
No. 222, SSCU.

PATHFINDERS GALA

Hello, folks, we're on the air,
Are you listenin', over there?
Hope so, 'cause we want to say,
"How de do" to you, today.

We've got a secret. Sh! don't tell,
Gee, it's going to be swell!
Would you like to hear about it?
Sure you would, and we don't doubt it.

Listen close and you shall hear,
While we whisper in your ear,
We're going to have a Harvest Dance,
Where everyone can sing and prance.

You'll want to know the date, I reckoned,
It's on October twenty-second.
We'll hold the dance right in our own,
Private hall, "Slovenski Dom!"

The orchestra is full of "pep,"
Those "Low Down Stomper," don't forget!
We want to tell you here, right now,
They know their music, Oh, and how!

Just wait until you hear them play,
They'll help you drive those "Blues" away.
If you want to be in style
Be sure to wear your biggest smile.

You'd better be right there "on dock,"
It's going to start at eight o'clock.
If you want fun, don't take a chance,
Be sure to attend the Pathfinders' Dance.

Helene Strauss,
Pathfinders, No. 222, SSCU, Gowanda, N. Y.

WHAT WOULD WE DO?

If crime went out of fashion,
If men could not be bought,
If communists were banished,
If racketeers were caught—

If everyone were honest,
If men did nothing sly,
If bootleggers turned lawful,
If the public all went dry—

If slander had a deathblow,
If gossip sealed its lips,
If barbers ceased their chatter,
If waiters took no tips—

If Wall Street changed its methods,
If business felt secure,
If taxes were abolished,
If politics were pure—

If everyone were perfect,
If no one could abuse,
What would we do for movies?
What would we do for news?
—Grenville Kleiser.

Attend the Meetings

Barberton, O.—At our last meeting there was a very poor attendance. Now I am asking all the members of Happy-Go-Lucky Lodge, No. 195, SSCU, to be sure and attend our next meeting to be held Friday evening, Oct. 14, at 7:30 o'clock, at 145—21st St.

Happy-Go-Lucky members, it is about time that more of you postponed your dates and other engagements and attend more meetings. It is about time we lined up some activities for the winter months—activities which have been at a standstill because of poor attendance at meetings. One or two members can not do everything. There must be co-operation. Don't forget, we want 100 per cent attendance.

Mary Hiti, Sec'y.

"How'd you get out tonight?"
"I told my grandmother the boss died."

MLADINSKI ODDELEK -- JUVENILE DEPARTMENT

Anton Fakin: LOV NA VEVERICO

Kdo se ni z veseljem gledal lahko-noge veverice v tihem gozdu, kjer raz-kazuje svoje spretnosti in umetnosti! Vedno je vesela, živahna in razposaja-na; nikdar ne miruje, vsak hip je pri-pravljena na tek in skok. Na istem mestu se more biti dolgo, vsak čas si najde novega opravila. Pogledmo jo, ko je pravkar pripeljala po debelu na-vzdol! Objestno poskoči zdaj sem, zdaj tja, povoha to, povoha ono; z ra-ven se še plaho ozira na vse strani.

Ko pa najde lešnik, oreh ali česarek, sede na zadnje noge in privihne košati rep, a s prednjima nogama, kjer ima krnasta palca, drži lešnik in ga suka na vse strani ter dolbe z detastimi se-kavci-glodači. Kmalu pa izpusti lešnik in se začne lizati in umivati; potem spet popade lešnik in zoblje sladko je-dre. Ko pa kaj zaškrine, ga vrže proč in kakor misel šine v vrh drevesa, kjer se stisne k debelu, in oprezno opazuje s svojimi črnimi očmi, ali ji preti kaka nevarnost.

Nato se za kratek čas malo pozibije na šibki veji, skoči na spodnjo moč-nejšo in se zavrhiti na drugo drevo. Pe bliskovo pleza zdaj od drevesa do dre-veša—prav gotovo tako, če ne še boljše-kakor Tarzan v džungli.

To ljubko živalco, ki razveseljuje naš gozd in nas s svojim obnašanjem spo-minja nekoliko na opice, sta šla Tonček in Jožek v nedeljo popoldne loviti.

Dogovorila sta se, da Tonček poišče in ujame veverico, Jožek pa nabere suhljadi, zakuri ogenj in pripravi ra-ženj.

Ko dospeta v gozd, se vsak loti svo-jega dela; Jožek prične nabirati suh-ljadi, a Tonček pa stikati po gozdu in iskati veverice.

Po kratkem stikanju zagleda Tonček krasno črnorjavo in spodal belo vever-ico, ki pa je bila v tem hipu vrhu dre-veša, kakor da bi bila uganila Tončkovo namero. Ker je stalo drevo precej osamljeno, je bil Tonček prepričan, da je ujame na drevesu, zato spleza na drevo. Ko pripelza v bližino veverice, se ta, videč, da ji je Tonček zastavljal pot po debelu, spusti po zraku na tla. Pri tem se je oprlala s svojim košatim repom na zrak in zaradi tega padala počasi tako, da se je na tleh nalahko utjela na noge. Vse to je Tonček čudeč se opazoval, a jezilo ga je, da mu je ušla na drugo drevo.

Tončku ni preostajalo zdaj drugega kakor spraviti se spet na tla in splezati na ono drevo. Veje sosednjih dreves so segale do vej tega drevesa. Nato spleza Tonček na to drevo, a veverice se je pognala na sosednje drevo in zve-davala opazovala Tončka. Tonček je bil uren in drzen fantek, zato si misli: "Če si ti, živalca, preskočila s tega drevesa na ono drevo, zakaj ne bi jaz, ki sem junak; saj segajo veje obeh dreves v kruno drug drugemu!" In v tem hipu se prime za vejo dotičnega drevesa in zakoleba proti njemu; a veja je bila prešibka, zlomi se in Tonček pade na tla. Sreča, da so bile veje goste, ki so ga zadrževale pri padanju; a vendar je priletel na tla ves opraskan, posebno okrog ust je bil ves kejav.

To je Tončka tako preplašilo, da je sklenil pustiti veverico in poiskati pri-jatelja, ki je bil med tem že vse pripra-vil, kakor sta se bila dogovorila.

Ko je Jožek zagledal Tončka, ki je bil od strahu ves prepaden, ga vpraša: "Tonček, kje pa imaš veverico?" Ta se jo opajamiti in odgovori: "Snedel sem jo, saj vidiš, da sem okoli ust ves krvav."

Nato pogasita ogenj, podereta raženj in se napotita domov. Med potjo je opisal Tonček ves dogodilja. Veveric pa nista šla od tistega časa nikdar več loviti.

Relation of Cabinet and Cabin

Few people associate the distinguished prime minister or the secretary of state of a mighty government with the log cabin of the Western mining camp or the Southern plantation, or with the cabin of a ship, but there is close relationship between them in the family of words. The president's closest official associates, or the members of the council of state in any government, constitute what is known as the cabinet. In the matter of derivation the word "cabinet" had the same origin as the word "cabin." Both of them came from the Welsh word "caban," meaning "a booth or small house." "Cabin" was first used in English to designate a cottage or hut. It then came to be applied to a small room or enclosed place, from which it was natural that it should be used to designate a room on a ship. By adding another syllable to "cabin" the word "cabinet" was formed, to indicate an even smaller structure than a cabin, but this usage did not last, and "cabin" held the field to itself in that respect. As applied to a small room for a closet, "cabinet" became firmly fixed in the language, and this caused it to be used to designate a private room in which conferences or councils were held. As a result, the word came to be applied to the body of men meeting in such a room, and this has become a generally accepted meaning.

Učitelj: "Tonček, povej mi kakoga ptica, ki ne živi več."
Tonček: "Nikac."
Učitelj: "Kaj je to?"
Tonček: "Nikac je bil naš kanarček, ki ga je večraj muca pojedla!"

STRIKING FOR OIL

All during the summer Wesley Mow-bray and his chum Pete had been strik-ing for oil on the farm in Kansas be-longing to Wesley's father. The derrick stood thirty feet into the air and deep-er the well had been drilled enough to have reached oil if there had been any in the ground. Pete was plainly discouraged.

"Gosh, Wes," he said, "you know I'd do anything to help you and your father save the farm, but it seems like a waste of time looking for oil on this scrubby land. Everybody knows that nobody

eyes when Dad said that the papers would be signed tomorrow? I'll bet he knows there's oil on this farm and he's out to get it."

"Go to sleep," advised Pete. "All he wants is a place to keep his mules. Don't worry about it, and think what a lot of fun we can have with our free time. Maybe we can even explore the caves near the deserted village."

But Wes could not be consoled. Long after Pete was sound asleep, his chum tossed in his bed unable to close his eyes.

There Was a Loud Explosion Followed by a Shower of Loose Earth

ever found oil this high up in the hills. It's all down in the valley below."

He looked in dismay at the wild hilly country around him full of blackjack oaks and scrub pine.

As for Wes, he grinned gamely. "It just hasn't been looked for," he declared. "Oh, Pete, I've just got to keep going. If I don't do something the whole farm will have to be sold to pay the taxes and that would just ruin Dad. You know how he is devoted to this place, and it's all he has in the world. Besides," he added, a new eagerness in his voice, "did you ever work on a hunch?"

Pete shook his head. "I don't believe in them," he said. "Well, I do," retorted Wes. "And I have a hunch we're going to strike oil. Just give me a few more days," he pleaded. "If we don't find something by then, we'll give it up."

"All right," said Pete, in a resigned tone, unable as usual to resist the pleadings of his friend. "I'll stick it out as long as you say. We've had enough for today, though," he added, glancing at the sun. "It must be nearly time for supper."

As the two boys approached the farmhouse they saw a car parked in front of the door and a mild feeling of excitement came over them, as visitors were rare. Once inside they could hear voices coming from the parlor, and glancing in, they saw a man seated with his back toward them. Across the room stood Wesley's father, evidently describing the farm in great detail to his interested guest. Catching sight of the two boys, he called them in, saying he wanted them to meet Mr. Jones of the El Dorado Oil Company.

"Mr. Jones has offered to buy the farm for three thousand dollars," continued Mr. Mowbray, "and I'm going to sell it to him."

"But, father," cried Wes in dismay, "Pete and I are digging for oil and if we strike it, the land will be worth a hundred times that much."

Mr. Jones laughed in a way Wes did not like. "There is no oil here," he said. "Everybody knows that."

"But what do you want the land for?" cried Wes, hotly, turning to the agent.

"For farm land. We have a number of animals connected with the new development down in the valley, and we need a place to graze them."

Wes turned to his father. "Can't you wait just a few days longer?" cried he. "I'd like to go down ten more feet before I give up for good."

"I'm sorry, Wes," replied his father. "I've thought it over very carefully and have decided to go through with it. Mr. Jones is going to bring the papers here to be signed tomorrow morning."

Wesley's heart sank, and looking at the agent for the El Dorado Oil Company he thought he saw an expression of cunning triumph in his black eyes. That night Wes could not sleep. "I didn't like that agent," he said to Pete. "Did you see the look in his

At daybreak Pete was awakened by a firm hand on his shoulder.

"What's the matter?" he mumbled.

"Is the house on fire?"

"No, but I am," replied Wes. "I've got an idea about the oil well."

Pete turned over with a sleepy groan and tried to snuggle down into bed, but the hand shook him again even more vigorously. This time Pete sat up.

"What is this big idea?" he asked.

"I've decided to shoot it!" cried Wes. "Hurry and get dressed."

"Deciding to shoot what?" said Pete, rubbing his eyes. "If you mean that old rifle your father has over the fire-place, you're crazy. You can't go around shooting people just because they want to buy your farm."

"No, no," cried Wes. "I'm not going to shoot the agent. I'm going to shoot the oil well. Come on, I'll show you. We haven't any time to waste, for the El Dorado man said he'd be here first thing after breakfast, and it's almost six-thirty now."

The two boys hurried out to the well and Wes busied himself punching a hole in the top of an old tin can.

"What on earth are you doing?" cried Pete.

"You'll see in a moment," replied Wes. "Bring me some of that yellow stuff out of the keg in the shed, and one of those little caps from the box beside it. Be careful," he warned, "it's T. N. T."

Pete was back in a minute with the material in his hands and a hundred questions on his tongue. "What are you going to do with this stuff? What's the idea of those two wires? Are we going to blow up the derrick so nobody else can use it?"

"No," said Wes, packing the T. N. T. into the can. "This is a bomb. We'll put the blasting cap inside and attach these two wires to it. Then we'll lower the whole thing down the shaft and set it off."

"Oh, I understand now," cried Pete. "You're going to blow the bottom of the well right through to the oil."

"Exactly," replied Wes. "Will you go and get the battery out of the Ford while I lower the bomb down the shaft?"

In a minute Pete was back with the battery.

"That agent has just turned in from the main highway," he reported breath-lessly. "We haven't a moment to spare."

They placed the battery at a safe distance from the well and Wes took the end of the wires in his hands. "All set?" he cried.

"Let her go!" answered Pete.

Wes touched the wires to the battery. There was a loud explosion followed by a shower of loose earth, but no oil.

Wesley's face fell.

"It all came out through the top," he cried. "We forgot to pack it down."

"What'll we do?" asked Pete, in dismay.

"Try again," replied Wes.

Hurriedly they made another bomb and lowered it down the shaft, this

APPLE SAUCE

Pare and cut into quarters enough apples to fill a quart measure.

Put into a saucepan and add enough water to barely cover the apples.

Bring quickly to a boil, cover and boil till the apples are soft as mush. This will take from ten to twenty minutes, depending upon the kind of apple you use.

When the apples are a soft mush stir in one cupful of sugar and boil for three minutes.

Take up into a dish and sprinkle a bit of sugar over the top to form a crust.

Zgodba o začaranem krožniku

Nekoč je živel majhen deček. Stanoval je s svojimi starši tik pod streho visoke, visoke hiše. Ime mu je bilo Branko in bil je zelo ljubezno dečko. Starši so ga imeli zelo radi. Samo pri jedi, tudi če so bili kam povabljeni na kosilo, se Branko ni mogel premagati, da ne bi obilnil krožnika, kadar je nehal jesti.

Starši so ga opominjali, ga kaznovali, toda vse to ni nič zaleglo. Kakor hitro je pospravil jed s krožnika, ga je vsega polizal. Starši niso vedeli, kako naj odvajajo Branka te grde navade.

Toda nekega dne se je mati domislila stare čarovnice v gozdu. Vzela je Brankov krožnik in šla k nji. Čarovnica si je krožnik dobro ogledala, ga prekrizala s čarobno palčico in zašepetala nekaj nerazumljivih besed.

"To bo pomagalo," je rekla materi in jo odslovila.

In ko je Branko povečeval, je spet iztegnil jezik in obilnil krožnik. Toda, kaj, kaj je to? Trdil se je na vse pre-te, toda jezika ni mogel več ločiti od krožnika.

"Tako je," je rekla mati. "Kdor ne posluša, mora čutili! Zdaj ti pomaga lahko stara čarovnica v gozdu. Pojdi k nji in prosí jo lepo, da ti sname krožnik z jezika!"

Reveček Branko se je bal stare čarov-nice in jokal je tako dolgo, da se je materi omeščalo srce. Vzela je sinčka za roko in ga povedla k čarovnici. Na cesti so ju ustajljali ljudje in ju izpraševali, kaj to pomeni. Ko so zvedeli za vzrok, so se vsi Branku smejali. Dečka je bilo zelo sram in sam ni ve-del, kam naj bi pogledal.

Naposled sta vendar prišla do čarov-nice, ki je s čarovno palico pokrivala krožnik in Branko je bil resen svojih muk. Svečano je obljubil, da zdaj ne bo nikoli več obilzaval krožnika. Svojo obljubo je tudi res držal in postal je vzoren deček.

PAINLESS

Robert, 8 years old, had always con-sidered it a great blessing that his fa-ther was a dentist; for there were no end of interesting and mysterious in-struments and things to look at and wonder what they were for. But, only the other day, he saw—or thought he saw—an opportunity to put at least one of them to most pleasing use.

Robert had done something for which his father deemed a good switching necessary; and forthwith took him into the woodshed, bearing with him also the switch which he always kept on the nail behind the door.

"Now, sir!" commanded the father sternly. "Strip off that coat!"

"Pu-pu-pul-lease, Papa," begged the youngsters, "can't you give me gas first?"

time shovelling in about ten feet of earth on top.

"We have no way to tamp it down, se-ler's get the hose and wet it," cried Wes. "That will help it to pack closer."

They soaked the earth above the bomb and then went back to the stor-age battery for the second attempt. This time there was a low, muffled explosion from below the ground, which brought Wes' father and the agent to the door. The earth shook and the hill seemed about to cave in, but instead there was a rush of air from the well, followed by a geyser of oil which rose twenty feet into the air.

"Hurrah!" cried Pete, jumping up and down in his excitement. "Oil!"

"They've shot the well and struck oil!" cried Mr. Mowbray; and with that he hurried over to help the two boys cap off the well, to keep the oil inside until it was ready to be put into bar-rels. He forgot all about the agent, who finally turned angrily away and left the farm with his papers all un-signed.

"You've struck it rich, Wes," said Mr. Mowbray, happily. "Sometimes these wells gush for a year or more."

Wes laughed and now, whenever he and Pete think of it, they smile and remember the time when they staked everything on a scientific hunch and won.

"We'll get up early again tomorrow morning," said Wes.

Pete looked at him blankly.

"Why?" he asked.

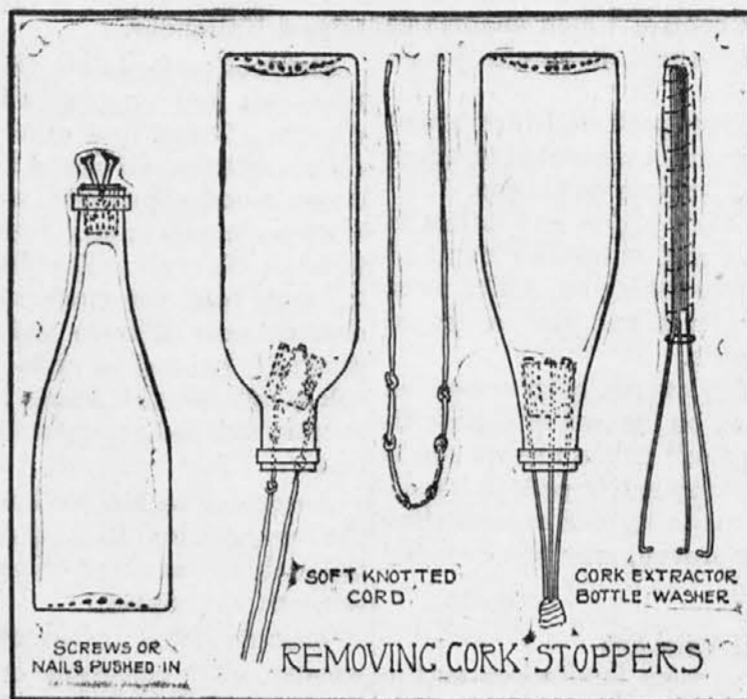
"It's about time we took a vacation," was Wesley's reply. "Let's explore the caves near the deserted village."

THE HANDY BOY AT HOME

In every thrifty home bottles of good quality and size are kept for future use; it is not at all unusual that a short cork stopper has been pushed into the bottle and must be taken out before the bottle can be used for something else than a mere evidence of economical instincts.

Here is where the "Handy Boy" functions for if a cork screw is at hand

a little maneuvering the cork may be caught in the bight of the cord, pulled into the neck and out of the bottle. By another method a piece of rather stiff 1/16" wire say 24" long may be bent in the middle, and another piece 16" long bent 12" from the end, placed with the doubled wire and all held in place by winding adhesive paper tape around them for a handle. Turn the

BY CHARLES A. KING, STATE NORMAL SCHOOL, PLYMOUTH, N. H.

this can be avoided by pulling a short cork out, but as that is easily lost, and seldom used these days, the cork may be pushed in while trying to dig it out. This may be prevented by pushing two screws or nails into the stopper as shown and lifting it out.

If the stopper has been pushed in, a piece of soft cord may be knotted as indicated, pushed into the bottle and by

end of each wire in and push them into the bottle and the stopper may be easily withdrawn. A brass ring placed around the wires and pushed down will grasp a cloth by which the inside of a bottle or tube may be washed. For a makeshift, a piece of wire may be doubled and the ends bent in and will pull the stopper out.

DON'T EAT SO FAST

Now when you're hungry—on the spot,
You try to eat an awful lot;
And eat it all so very fast—
The goodie things don't ever last!

You gobble—gobble—gobble—stuff,
And very soon you have enough,
When if you'd chew it long and slow,
The goodie taste would last you know!

And then another thing is true,
When eating quick the way you do—
It's like a drawer that's all upset—
It feels so full, it makes you fret!

Daniilo Gorinšek: BOTER JEŽ

Boter jež, kam pa greš?
Hitro, urno se obrni,
za pečijo so ščurki črni!
Jež se smeje na vsa usta,
ščurke črne vse pohrusta,
ščurkov nič več ni pri hiši
ježek spravi se nad miši.
Mačka pihava vsa od jeze
ježek pod bodice leze:
Mačka zdaj —pa me daj!

Daniilo Gorinšek: OBLAKI

Prek neba drve oblaki,
kakor oglje črni mački.
Danes se nesreča bo,
—črni mački dirjajo.

Kjer črn maček, tam nesreča
je na nebu temna gneča,
črni mački se tepo,
da kar iskre švigajo.

Trde, trde so butice,
grenke, grenke so solzice,
črni mački jokajo—
deček pada na zemljo.

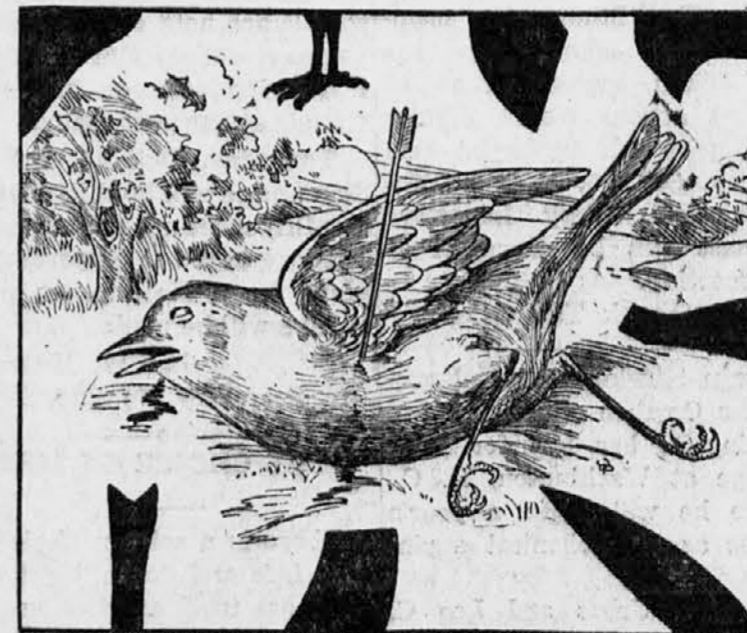
Marijana Željeznova-Kokalj: MOJ SVINČNIK

Moj svinčnik — čarovnik
mi v risanko čara,
zdaj vlake, oblake,
vode in orjake,
mostove,
gozdove,
planine,
zverine;
zdaj zopet svetove
in tuje domove,
cvečice in ptice,
doline, pšenice,
čarobne stopnjice
do solnca, zvezda ...

Daniilo Gorinšek: MIŠEK MIŠKO

Mišek Miško, leti v hiško,
lej jo mačko z drobnjo tačko!
Tačka drobna, pa je zlobna;
če udari—Bog te obvarji,
če drži te, ne izpusti te,
če ima te, več ne da te,
kar pri prič ti zapiši
zobke oglate, da se vate
zasadijo, pa—adijo!

WHO KILLED COCK ROBIN?

Who killed Cock Robin?
"I," said the Sparrow,
"With my bow and arrow,
I killed Cock Robin."

(Cut out the black pieces and if you put them together correctly you will have a picture of the sparrow.)

NEZVESTI PRIJATELJI

V davnih časih je živel deset kmetov, ki so se imenovali prijatelje. Ziveli so v isti vasi in pridno delovali pšeni-čno. Imeli so vsega dovolj in nikoli jim ni bilo treba v nesreči preizkušati prijateljstva, ki so ga bili v mladih letih obljubili drug drugemu.

A neki dan se je zgodilo tole: prijatelji so se skupaj vračali z dela domov. Spotoma jih preseneti nevihta: svetli bliski švigajo s temnega neba na re-trečo se zemljo. Glasno gromenje se je razlegalo daleč naokrog in debele kaplje dežja so težko padale z neba. Pri-jatelji so hiteli pod star kozolec, ki je stal sredi polja, in hoteli tu počakati konec nevihte. A nebo se je čedalje bolj oblačilo. Grom je postal glas-nejši in glasnejši, bliski so vse bolj in bolj pogosto švigali z neba, strela je udarila v visoke hraste, ki so stali v bližini kozolca. Tedaj je postalo pri-jateljje strah in nekdo je sprožil misel, da mora biti med njimi grešnik, ki iz-ziva božjo jezo. Položili so svoje kloz-buke pred kozolec in čakali, katerega bo vihar najprej odnesel, češ, tisti je grešnik, ki je kriv nevihte. Zdaj je zgrabil vihar prvi klobuk. Bil je klo-buk sivolasega Globočnika. Vsi pri-jatelji so ga brez usmiljenja sunili pod miljo nebo, kakor da si ne bi bili nikoli prisegli večnega prijateljstva in zvesto-be. V tem trenutku so pozabili na vse dobrote, ki jim jih je bil storil stari Globočnik. Komaj je bil nesrečen, v prepričanju, da ga bo zdaj in udaril v kozolec, zapustil kozolec, je strela udarila v kozolec in usmrtila vseh deset prijateljev. Samo Globočnik, ki je stal ka-kih deset korakov od kozolca, je ostal živ in zdrav.

MANICA IN SRAKOPER

Srakoper je škodljiva in hudobna ptica, ki zalezuje kmežda ščinkavec, vrb-čev in drugih ptic ter jim kljuje in pora mladiče.

Pa se je primerilo, da je naš srako-per ubogi ptičlj rod na drevesu, pod ka-terim je čepela lisica. Med tem, ko je srakoper takoj začel male neboljšečke neusmiljeno mrcvariti, so se sestrada-ri zvitorepki pocedile sline ob miši, kako slastna pečenka bi ji bil ta srakoper. Le kako bi prišla do njega?

Pa je začela hinavčiti: "Srakoper, najljepši ptič! Kako si lep, prav tako bi moral biti tudi možan za vse druge ptice. To pa lahko takoj dosežeš. Zakaj, vprašam te, razklju-ješ mladička in ga požiraš v malih kosčkih? Požri kolega, pa postane mahoma korenjak, da boš lahko premagal samega medveda! Le poskusi!"

In srakoper, ki bi bil res rad postal tak hrust, da bi se ga vse balo, široko odprne svoj požrešni kljun, zgrabi kolega mladiča in ga pogoltne. In zdaj je bilo prečko in srakoper je začel v bolečih nfrtoti in se daviti. In zdajci izgubi ravnotežje in omotičen pade na tla.

Tega je čakala lisica. Kakor blisk skoči nanj in ga v trenutku požre. Toda njeno zadovoljstvo je bilo zelo kratko. Izka bližnjega grmovja poči lovška puška, lisica pade in—obleži. Hinavci in zahrbtnježi željo sladko govoriti, v srcu nam pa želijo le škoditi. Iz naše škode skušajo potem koga-ti svoje koristi. Za svoje nedno počevje pa prejmejo dostikrat žalostno plačilo, prav kakor ga je prejela lisica.

SHARP EYES

Brooms are common articles today, but many years ago only the "well-to-do" people owned brooms and these were imported from England. At that time no broom corn grew in America.

But one day Benjamin Franklin went to call upon a friend and, while he waited, he spied a whisk broom. The visitor was curious. He took the broom and examined it very carefully. As he handled the article, some small object fell upon the floor. What could it be? Down upon the floor knelt Benjamin.

He peered all about him. He searched in every crack and crevice. He perse-vered until he located a dark shiny something, smaller than an air-tire, was shot. He rolled it in his hand. It was a seed that some careless workman had left in the whiskbroom.

When Franklin had located another seed in the same broom, he wore a con-tented smile. For in those moments an idea had been born; and ideas rule the world.

If broom corn could be grown in England, why not in the American colonies? If it was profitable there, why not here? Let us produce our own brooms.

Franklin planted the seeds. They grew. Within a few years his own people, the Quakers of Pennsylvania, were growing the corn and making the brooms.

How many thoughtless persons had seen the seeds in whiskbrooms? Of the thousands, only one was wise enough to turn the discovery over to his mind and formulate a plan and establish an industry.

If we had not had a Franklin to blaze a new path, would we still be using brooms made in another country and shipped across the sea?

Yes, this man kept his eyes open. He knew the value of little things and how to make them big. He did not overlook opportunities.

Učitelj: "Janezek, razloži mi, kaj je mreža?"

Janezek: "Mreža je velika množina lukenj, ki so zvezane z vrvcio!"

DOPISI

(Nadaljevanje iz 5. strani)
naselbin so vabljeni, da se udeležijo tega shoda, da se v kar največjem številu javno poženemo za naše pravice. Torej, ne pozabite na ta važni shod, ki se bo vršil v Slovenskem Domu v La Sallu v nedeljo 16. oktobra in se prične ob dveh popoldne!

Frank Struna,

Barborton, O.

Tem potom pozivljamo člani in članice društva sv. Martina, št. 44 JSKJ, da se malo bolj brigajo in zavzemajo za društvo. Ako hočejo, da bodo še nadalje člani, morajo se malo žrtvovati, drugače jih bo v enem mesecu več kot polovica suspendiranih. Društvena blagajna je prazna in če člani ta mesec ne bodo plačali, bom primoran jih mnogo suspendirati. Sedaj se ni treba več zanašati na društveno blagajno in naročati društvenemu tajniku, da naj kar založi za tega ali onega. Prišel je skrajni čas in če se prizadeji člani sami nečesto pobrihati, jaz se tudi ne bom. Rajše bi imel polovico manj članov, pa tisti naj bi bili dobri, ne pa taki, ki omahujejo. Mnogo jih še prej v dobrih časih ni redno plačevalo, da jih je moral tajnik vedno opominjati. V teh časih je res nekaj članov hudo prizadetih, radi bi plačali asesmente, pa ne morejo, ker ne delajo in ne zaslužijo. So pa tudi drugi, kateri, če imajo kakšen dolar, ga porabijo za vse drugo prej kot za društvo. Vidim veliko razliko med člani. Poznam jih več, ki vsi enako delajo, pa nekateri teh redno plačujejo svoje asesmente, drugi pa ne morejo plačati niti enega dolarja na mesec. Tukaj se vidi, katerim je društvo prvo in ne šele zadnje. So člani z večjimi družinami, ki redno plačujejo svoje asesmente, dasi ravno toliko zaslužijo kot drugi, ki ne morejo in ne morejo plačati.

Pozivljamo še enkrat člana, da store svojo dolžnost, vsak po svoji moči. Denarja ni več v blagajni našega, niti tistega, ki smo ga dobili od Jednote za pomoč. To je moj zadnji opomin. Če pa hočejo člani tako kot je sedaj, pa ne bodo več postreženi iz društvene blagajne.

Podpore nečesto opustiti, smrtnine nečesto znižati, pasivni člani nečesto postati, asesmentov nečesto ali ne morejo plačati — tako ne more iti naprej. Prišel je tisti čas, katerega sem se najbolj bal, ker sem videl, kako se dela med našimi člani. Vedno sem upal, da se bo kaj na belje obrnilo, zdaj pa vidim, da vse še vedno drvi v propast.

Prosim člana, da se polnoštevno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila 23. oktobra, ker bomo imeli za reševati zelo važne zadeve. Sedaj se ni treba nikomur izgovarjati, da je preveč utrujen za sejo. Vsak ima nekaj ali pa vse dni počitka v tednu. Par ur sedenja pri društveni seji pa tudi ne bo nikogar preveč utrudilo. Vem, da bom radi tega dopisa kritiziran od mnogih prizadetih članov, pa nič zato. Kot tajnik vem, kar mnogi drugi ne vedo in še vedno mislijo, da imamo stotake v blagajni. Vsi prizadejati naj se zanesljivo udeležijo prihodnje seje, da bodo slišali društvene račune. Na vsak način je treba nekaj ukreniti v korist društvu. — Z bratskim pozdravom,

Anton Žagar,
tajnik dr. št. 44 JSKJ.

Joliet, Ill.

Člani društva sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ so vlnudno vabljeni, da se polnoštevno udeležijo redne mesečne seje, ki se bo vršila v nedeljo 16. oktobra ob običajnem času. Na dnevnem redu bodo važne zadeve, katere morajo biti pravil-

no rešene. Dolžnost vsakega člana je, da pride na sejo, da se pogovorimo o važnih zadevah.

Naj bo tem potom naznanjeno tudi tistim, ki še ne vedo, da naše društvo dela in pripravljaja za veliko zabavo, ki se bo vršila v soboto 29. oktobra zvečer v Slovenija dvorani. Govori se, da se nekaj prav na skrivnem pripravljaja, tako da bo zopet v prijetno presenečenje vsem udeležencem. Naše društvo priredi vedno kaj novega in tako bo tudi to pot. Kaj vse bo tisti večer na programu z ozirom na zabavo in postrežbo, bo vsak videl, ki se bo pridružil udeležiti. Naj še omenim; da so razpisane tri nagrade, katere tvorijo: puran, goska in raca. Torej, ne pozabite si nabaviti vstopnic; dobijo se v društvenem uradu in pri vseh društvenih odborih in stanovanjih po 25 centov komad. To je zelo nizka cena za tako bogato prireditev. Nikomur ne bo žal, ki nas poseti na večer 29. oktobra v Slovenija dvorani. Priporočam, da člani naslednje tudi poročila v angleški sekciji Nove Dobe, kjer bodo veselilni odborniki poročali o prireditvi. — Z bratskim pozdravom,

Frank Pirc,
tajnik dr. št. 66 JSKJ.

White Valley, Pa.

Kot razvidim iz našega glasila, je precej zanimanja za jednotino hišo, oziroma hočem reči, protestov od društev. Tudi meni se zdi nekako čudno, da je prišlo na zadnji konvenciji to na površje, in to v takih časih kot so sedaj. Videti je, da je bilo na konvenciji največ takih, ki ne poznajo depresije. Ko bi bil bivši glavni tajnik še živ, ne verjamem, da bi bilo prišlo do tega. Govoril sem z več bivšimi delegati, ki so že bili na Elyju, in vsak se je izrazil, da Ely ni pripravno mesto, da bi se tam postavilo poslopje za našo Jednoto. Vsak je rekel, da bi bilo v Duluthu najbolj pripravno. Jaz pa pravim, da v teh časih nikjer. Naša Jednota posluje že 35 let brez lastnega poslopja in jaz upam, da bi lahko še 35 let. Ako so bili prostori premajhni, naj bi se dobili večji. Glavni tajnik pojasnjuje članstvu na vse načine in pravi, da glavni odbor ne more vpoštevati društvenih protestov. Jaz pa mislim, da glavni odbor ni več kot članstvo JSKJ.

Brat glavni tajnik pravi, da ima mladinski oddelek 75 tisoč dolarjev v blagajni in da se tisti denar ne bo nikoli porabil. Seveda ne, če se ga bo porabilo za hišo. Pojasnjuje, da se sme tisti denar investirati v jednotino hišo, ne sme se ga porabiti v druge svrhe. Mi pa, ki plačujemo že po 10 do 15 let za otroke in v današnjih časih ne moremo več plačevati asesmentov zanje, naj gledamo, da bodo vrženi iz organizacije, samo da bo Jednota imela hišo. Pa pravijo, da moramo gledati da si mladino pridobimo. Tukaj se vidi, koliko je nekaterim za mladino. Ako je res preveč denarja v blagajni mladinskega oddelka, naj bi se plačalo asesment za člana mladinskega oddelka za tri ali šest mesecev, posebno za take, ki res težko plačujejo. To bi bilo večje koristi za našo Jednoto kot pa hiša.

Zadnja konvencija je tudi sprejela resolucijo za združitev, in ako pride do združitve, kaj bomo potem z jednotino hišo? Ali jo hočemo kar na kolesa naložiti in prepeljati v kakšno drugo mesto, če pridružena organizacija ne bo marala glavne urada na Elyju? Ko bi se bil glavni odbor toliko zavzel za poslovnico v Wisconsinu, kot se je za jednotino hišo, bi jo morala že imeti. Seveda, jednotina hiša bo v ponos oseboj v glavnem uradu in dotični naselbini, ne pa vsemu članstvu, ki sme le plačevati in kdor ne pla-

ča, je suspendiran. Društvo št. 44 JSKJ v Barbortonu ima čisto prav, ko je protestiralo proti zgradbi jednotine hiše. Tudi naše društvo št. 116 je protestiralo, ali ne vem, kakšen vzrok je, da protest še ni do danes priobčen. (Uredništvo ni prejelo nikakega protesta od društva št. 116 JSKJ. Op. ured.) Kar mi je na srečo, to sem izrazil v tem dopisu, pa če je kateremu prav ali ne. Seveda, kdor ne pozna depresije kot jo jaz, se bo že dobil za odgovor na moj dopis. Pa nič zato. Plačujem asesment pri JSKJ že 31 let in 12 nas je v družini sedem vsi člani; sedem nas je v odraslem, pet pa v mladinskem oddelku. Koliko časa še bomo, je vprašanje, ker že osem mesecev nič ne delamo. Po tem vsak lahko ve, kako izhaja družina z 12 člani, ki mora plačevati \$14.15 mesečnega asesmentu. Kje naj to jemlje, ali iz jednotine hiše?

Jurij Previc,
31-letni član JSKJ.

Chisholm, Minn.

Tem potom naznanjam članom društva sv. Jožefa, št. 30 JSKJ, da bo ta mesec izpremenjen čas društvenih sej. Prihodnja redna mesečna seja našega društva se bo vršila v nedeljo 16. oktobra ob dveh popoldne, in sicer v Mahnetovi dvorani. Prihodnja seja bo zelo važna, zato pozivljamo člana, da se iste udeležijo v kar mogoče velikem številu.

Tiste člana, ki so zaostali s svojimi mesečnimi prispevki, pozivljamo, da jih v kratkem času poravnajo. Člani, ki dolgujejo za asesment dva meseca ali več in ne pridejo na prihodnjo sejo, da se opravičijo, bodo suspendirani. Prosim, da prizadejati člani to vpoštevajo, kajti jaz se moram ravnati po društvenih sklepih.

Z bratskim pozdravom,
John Lamuth,
tajnik dr. št. 30 JSKJ.

Rockdale, Ill.

Člani in članice društva Vit. sv. Mihaela, št. 92 JSKJ pozivljamo, da se polnoštevno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v B. Koreva dvorani dne 16. oktobra o polu desetih (9:30) popoldne. Pozivljamo člana, ki dolgujejo na asesmentu, da se gotovo udeležijo prihodnje seje in poravnajo svoje asesmente, ali pa da se opravičijo zakaj jih ne poravnajo. Kdor ne bo imel plačanih asesmentov in se tudi ne bo zglasil na prihodnji seji, bo suspendiran. Družega izhoda ni, kajti tako ne moremo več poslovati. Na vsak način naj se udeležijo seje tisti člani, ki so zaostali z asesmenti, ker drugače bom primoran jih suspendirati.

Z bratskim pozdravom,
Louis Urbančič,
tajnik društva št. 92 JSKJ.

Chicago, Ill.

Cenjeno članstvo društva "Zvon," št. 70 JSKJ se vlnudno opozarja na redno sejo, ki se bo vršila v sredo 19. oktobra 1932. Začetek točno ob osmi uri zvečer, v navadnem prostoru. Ker je to zadnja seja pred našo prihodnjo veselico, je potrebna polnoštevna udeležba. Vsak bo dobil po pošti pismo z vstopnicami, kar naj vsak pazno prečita in se po tem ravna.

Bratski pozdrav!
John Gottlieb, predsednik.

Chicago, Ill.

Sezona piknikov je minila in minili so tudi vroči poletni dnevi, ki so bili na programu izleti v prosto naravo. Kljub temu ne bi bilo pravilno, da bi zdaj kar doma sedeli in premišljevali Hooverjevo prosperiteto. V teh časih nam je, bolj kot kdaj prej, potrebno nekoliko razvedrila. Tega se zaveda tudi naše žensko društvo Zvezda, št. 170 JSKJ, ki bo priredilo svojo jesensko plesno veselico v soboto 22. oktobra zvečer v spodnji

šolski dvorani na Lincoln ul. 22. cesti.

Vsa bratska društva in posamezni rojaki v Chicagu in okolici so vabljeni, da posejijo to prireditev in se zabavajo z nami. Zabave bo dovolj za mlade in stare. Naši godci so nam obljubili, da bodo za dotični večer izbrali najboljše valčke in poskočnice, veselilni pripravljajalni odbor pa bo poskrbel, da bo na razpolago dovolj okusnega prigrizka in primake. Kot se sliši, imajo članice našega društva za omenjeni večer še nekaj posebnega na programu. Kaj bo to, je za enkrat še skrivnost. Torej, na svidenje na večer 22. oktobra!

Članice društva Zvezda, št. 170 JSKJ prosim, da se polnoštevno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v četrtek 20. oktobra. Na dotični seji bomo imele za rešiti več važnih zadev, tikajočih se naše veselice. Dolžnost vsake članice je, da to vpoštevaja, ker le s skupnim delom moremo storiti kar največ v korist našega društva in naše Jednote. — Sestrski pozdrav!

Za društvo Zvezda, št. 170 JSKJ:
Mary Kovačič, predsednica.

Lloydell, Pa.

Člani in članice društva sv. Petra in Pavla, št. 35 JSKJ pozivljamo, da se polnoštevno udeležijo društvene seje, ki se bo vršila v nedeljo 16. oktobra. Na tej seji bomo imeli za rešiti več važnih zadev, tikajočih se društva.

Članom našega društva dalje naznanjam, da nam je meseca septembra 1932 plačala tukajšnja banka 18% na račun tistega čeka, ki nam je bil vrnjen iz glavnega urada meseca julija lanskega leta. Iz te vsote se je pripisalo 18 procentov na vsakega člana k asesmentu za mesec september.

Poročati mi je dalje žalostno novico, da je dne 3. oktobra preminil član našega društva sobrat Frank Junc, star 45 let. Ubit je bil od elektrike v premogovniku v Nanticoke, Pa. Pokojnik je bil rojen leta 1887 v Lazih pri Planini. Pogreb se je vršil 6. oktobra popoldne na pokopališče v Nanticoke, Pa. V Nanticoke zapuša zalujočo soprogo Lucijo Junc in štiri nedorasle otroke. Naj bo pokojnemu društvemu sobratu lahka ameriška gruda!

Bratski pozdrav!
Za društvo sv. Petra in Pavla, št. 35 JSKJ:
Joseph Arhar, tajnik.

Monessen, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA. — Žalostnih src naznanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je preminil naš ljubljeni sin in brat

John Grezutti.

Dne 19. septembra se je smrtno ponesrečil v tovarni in vsaka pomoč je bila zaman. Pokojnik je bil rojen 10. novembra 1907 v Monessenu, Pa. Bil je član društva št. 68 JSKJ. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče dne 21. septembra.

Dolžnost nas veže, da se na tem mestu prav lepo zahvalimo vsem, ki so pokojnika obiskali na mrtvaškem odru in ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala naj bo izrečena njegovima bratrančema Franku in Josephu Kramerju iz Farrella, Pa., ki sta nas tolažila v bridkih urah. Dalje naj bo izrečena iskrena hvala vsem, ki so se z venci in cveticami poslovlili od drugega pokojnika in katerih imena so tu navedena: Društvo št. 68 JSKJ, Mr. in Mrs. Martin Silvic, Mr. in Mrs. Tony Klanchar, Mr. in Mrs. L. Yakish, Mr. in Mrs. A. Campbell, Mr. in Mrs. John Sivic, Mr. in Mrs. Joseph Mochally, Mr. Emil Gospih, Mr. John Verbonich, Mr. in Mrs. Wasko, Mr. in Mrs. M. Rusnak, Mr. in Mrs. Chas. Bar-

the, Mr. in Mrs. W. Kaplan, Mr. in Mrs. M. Filipek, Mr. in Mrs. Chas. Luksich. Ti pa, ljubljeni sin in brat, počivaj v miru in lahka naj Ti bo rodna ameriška gruda! Žalujoci ostali: John in Frances Grezutti, stariši; Frank, brat; Eleanor in Mrs. Frank Tegel, sestri.

NAZAJ NA FARME

Gibanje "Back-to-the-farm" je precej očito že od dlje časa, ali je precej spora o gospodarski vrednosti takega gibanja.

Na eni strani imamo navdušene pristaše, ki trdijo, da zemlja je vedno v stanu vzdrževati ljudi, ki se ne bojijo pluga in srpa. Nasproti nesigurnosti mestnega življenja industrialnega delavca postavljajo čut nekake sigurnosti, ki ga ima poljedelec, in primerjajo natrpna stanovanja v velemestu z življenjem na deželi. Nadalje poudarjajo sedanje neobičajne prilagoditve: na tisoče farm na prodaj po vsej deželi ob najnižjih cenah, pol milijona akrov zemlje v Zedinjenih državah neobdelane in od katere vsaj 300,000 akrov se daje takoj orati s plugom. Slišimo o takih projektih kot "kolonizaciji velikega severozapada," "poljedelskih kolonijah v Floridi," "kokošjereji in vrtnarstvu blizu velemest," "prevzemanju zapuščenih farm na vzhodu," itd. Neka jako razširjena revija je nedavno imela članek, kjer se je omenilo, da razpoložljiva javna zemljišča znašajo še 180,000,000 akrov, in na tisoče ljudi se je takoj obrnilo za pojasnila na poljedelski departement.

Med nasprotniki tega gibanja, da bi poljedelstvo nudilo rešitev za nezaposlenost, so v prvi vrsti poljedelski izvedenci vlade. Oni odobravajo le vrtnarstvo v bližini velemest kot gospodarsko zdravo v tem gibanju. Njihov ugovor proti gibanju "nazaj na farme" je v glavnem ta-le:

Prav malo nezaposlencem bi se odpomoglo z naselitvijo na farmi, ker treba je zato precej kapitala in poljedelske izkušnje. Zraven tega Zedinjene države sploh ne potrebujejo več farmerjev in več obdelovane zemlje. Saj poglavitna težava s poljedelstvom je nadprodukcija raznih pridelkov. Ako se upošteva, da številč hipotek stalno raste, da je vedno več dražb radi neplačila hipotek ali davkov, je težko predstavljati si, da bi novi farmer bolje uspel kot današnje poljedelsko prebivalstvo. In težave farmerjev so v nekaterih predelih uprav katastrofalne.

Kdo pa se danes vrača na farme? V glavnem imamo tri skupine. V prvo skupino spadajo oni, ki so zapustili farme za časa prosperitete in se sedaj vračajo k njej kot k zatočišču. Večinoma so ti tukaj rojeni Amerikanci. V drugo skupino spadajo oni, ki gredo na farme, da si zasigurajo vsaj streho nad glavjo in živčje in ki navadno jemljejo zemljo v najem pod ugodnimi pogoji. V tretjo skupino spadajo pa oni, ki imajo vsaj toliko denarja, da morejo nekaj plačati na račun kupnine. V teh dveh zadnjih skupinah prevladujejo tujeorodci. Tako v neki severozapadni county v državi Ohio se je našlo, da izmed vsakih treh farm, ki je bila v rokah človeka, ki je bil poprej delavec v mestu. Večinoma so te farme kupili priseljenci po nizkih cenah. Šlo je večinoma za farme, prodane na dražbi vsled zapadlosti hipotek, ali neplačila davka. Da so ti naseljenci spretni in varčljivi, je takoj očitno. Mnogokrat stari Ford služi za gonitev pluga.

Ali ta stvar ni brez nevarnosti in slabo ravna, kdor ne vpraša za pošten nasvet. Na primer, neki nezaposleni mehanik je nedavno potrošil vse svoje prihranke za prvo plačilo na neko farmo na vzhodu. Zdelo se je, da je napravil dobro kupčijo: cena je bila nizka, poslopja v dobrem stanju in farma je bila zraven glavne ceste. V hiši je bila voda, elektrika in celo kopališče. Le sama poslopja so bila več vredna kot kupnina, kakih \$6,000, pa je bilo zraven 60 akrov ravne zemlje, gozdič in sadni vrt. Ta mehanik pa ni nikoli obdeloval zemlje v svojem življenju in je kmalu našel, da farmer mora nekaj znati o sajenju, inkubatorju, itd. On ni nikogar poprej vprašal o produktivnih močnostih dotične farme. Prvo leto ni bilo skoraj nobenega zaslužka. Ko je zapadlo plačilo hipoteke in davkov, on ni imel denarja. Moral se je povrniti v mesto.

Taki neuspehi so neizbegljivi, ko se neizkušeni clovek poprime poljedelstva. Ali celo oni, ki nekaj znajo o poljedelstvu, morajo propasti, ako ne jemljejo v poštev močnostni plačevanja hipoteke in davkov ob zapadlosti. Ob sedanjih cenah pridelkov je treba precej rezervnega kapitala za uspešen začetek poljedelstva.

Čak se tiče naselitve na prosti vladni zemlji (homestead), treba zavedati se, da časi proste poljedelske zemlje so minuli. Kar je še na razpolago — in to je 180,000,000 akrov — je v glavnem primerno za pašo. Pri tem treba računati, da je treba od 20 do 50 akrov za vsako govedo. Celo največja skupina, ki se daje dobiti pod Homestead Law — namreč 640 akrov — je premajhna, da bi ena družina živela od živinoreje. Pa zraven tega treba denarja za nakup živine, zidanje hišice, itd.

So prilagoditve za naseljence v reklamacijskih predelih zapada, ali taki naseljenci morajo imeti vsaj \$2,000 na razpolago in dveletno izkušnjo.

Glavna težkoča pri vseh projektih poljedelskih kolonij na še nerazviti zemlji je okoliščina, da treba dolgo časa, predno se ledina izplača. V splošnem se lahko reče, da ob sedanjih prilikah le oni najgre na farme, ki ima zadosti izkušnje in ki ima ne le denarja za prvo plačilo, marveč tudi za plačila prihodnjega leta.

To so dejstva, ki jih treba upoštevati. Pristaši gibanja "Nazaj na deželo" predlagajo seveda ustanovitev takih pogojev, da bi se lahko vsakdo rešil okov industrializma s povrnitvijo v bolj enostavno ali srečnejše življenje na deželi.

F. L. I. S.

DRAGOCENI RADII

Unča radija je po sedanjih cenah vredna poldrug milijon dolarjev. Bellevue bolnica v New Yorku ga ima za \$350,000, katerega si je izposodila od Belgije.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;
KADAR hočete poslati denar v stari kraj;
KADAR potrebujete kake notarske posle —
se zaupno obrnite na nas in postrežni boste točno in posteno kakor ste bili prej pri Sakserju. Dolgoletna skušnjava Vam to jamči.
Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na
METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (Frank Sakser) 216 W. 18th St., New York, N. Y.

BOJEVITI IRCI

Irci so bili vedno bojevitira. Zato menda najdemo v Ameriki največ Ircov med policaji in politikaši. Kadar se Irci mečejo s seboj, se po mešajo v pretepe drugih. Po Jakobinskih vojskah v Franciji je 450,000 Ircov stopilo v francosko vojaško službo. Lafayet-cva armada v ameriški revoluciji je imela dva regimanta Ircov. V španski osvobodilni vojni so se bojevali trije irski polki. V bivši Avstriji je bilo nekoli 30 irskih generalov in ob različnih časih 14 feldmaršalov.

V Louisiana rojen Irec Lee Christmas, ki je bil po poklicu strojevodja, je bil po vrsti general v armadah petih južnoameriških republik. Pri neki priliki je poveljeval armadi 14,000 mož. Pozneje je postal policijski načelnik v New Orleansu, La.

Bernardo O'Higgins, sin irskega naselnika, pomeni za republiko Chile toliko, kot George Washington za Zedinjene države. Zmagoslavne bitke republik Chile napravil Spancec je vodil drugi Irec, William Brown. Tudi William Miller je igral važno vlogo v osvobodilnih bojih južnoameriških republik.

Charles Sweeney, po rodu Američan irskega pokolenja, je bil radi kršenja discipline izključen iz vojaške akademije v West Pointu, naker je iskal utehe v južnoameriški revoluciji. Bojeval se je v Venezueli, Hondurasu, Nicaragui in Mehiki; pozneje je pomagal strmoglaviti monarhijo na Kitajskem, je služil v francoski tujski legaciji, potem v francoski rečni armadi kot častnik, tekem svetovne vojne je postal višji častnik in bil general v poljski armadi in končno je kot načelnik ameriškega prostovoljnega letalskega kora pomagal Francozom v boju v Moroku. Ircem je pretepanje že v krvi.

ŠTEVILO JEZIKOV

Francoska akademija znano- stni trdi, da se na vsem svetu govori 2,796 jezikov. Prav natanko določiti število jezikov ni mogoče, ker se včasih za različne jezik označi samo narečje ali pa obratno.

TISKOVINE
od najmanjše do največje za
DRUŠTVA
in posameznike
izdeluje lično moderna slovenska unijska tiskarna.

Ameriška Domovina
6117 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI
je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donosa vsakdanje svetovne novosti, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevode romanov najboljših pisateljev.
Pošljite \$1.00
in pričel ga bomo pošiljati.
Vsa pisma naslovite na:
GLAS NARODA
216 W. 18th St., New York, N. Y.

EDINA SLOV. BANKA V ZEDINJENIH DRŽAVAH JE

North American Trust banka
6131 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Ima premoženja skoro \$6,000,000.00
Jemlje denar na hranilne vloge iz vseh delov Zedinjenih držav in tudi iz Kanade in od drugod.
Kadar pošiljate denar v staro domovino, all kam drugam, pošljite ga potem tega varnega in zanesljivega denarnega zavoda, ki ima izvrstne zveze z vsemi bankami sveta.
Ta slovenska banka ima \$200,000.00 osnovnega kapitala in \$280,000.00 rezerve, kar garantira hranilne vloge vlagateljem.